

Šiame numery

PIRMINIAIS APREIŠKIMO PĖDSAKAIS.
ATEITININKAI LITERATŪROS KRITIKAI.
MIGUEL ARTECHE EILERASČIAI.
VERDI OPERA "LIKIMO GALIA".
ANTRAJAM FOTO KONKURSIUI
PASIBAIGUS.
KONKURSAI, KRITIKA IR PREMIJUOTASIS.
ATSĄJUS VYTAUTO DIDŽIOJO
MONOLOGAS.
KRIVULĖ, RAKETA IR ŠIRDIS
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRINĖ KRONIKA.
JAUNIMO LITUANISTINIŲ RASINIŲ
KONKURSAI.
MOTERŲ GYVENIMAS.

PIRMINIO APREIŠKIMO PĖDSAKAIS

Šio straipsnio tegul neskaitytas, kas netiki Kristaus prisikėlimo realumu ir istoriškumu, nes raštas tokį gali tik sumaišyti. Toks žmogus gali pamanyti, kad ir Kristaus prisikėlimas yra tik legenda. Tačiau realiai tikintajam šis straipsnis galės atidengti platesnę, visą žmoniją apimančią Kristaus prisikėlimo panoramą.

Kai mes žmonijos praeitį studijuojame ne tik iš rašytinių dokumentų, bet naudojame archeologinius, proistorinius ir etnologinius metodus, tada žmonijos vieningumo vaizdas atrodo daug ryškesnis. Mes tada galime pastebėti kažką bendrą schemą, kažką bendro plano pėdsakus, kurie vystosi žmonijoje. Šis planas nežina net įvairiuose kultūrų kilimo ir kritimo vingiuose bei jų konfliktuose.

Vienas iš tokių plataus masto kultūrinių konfliktų buvo išgyventas tada, kai baigėsi senieji akmens amžiai ir prasidėjo nauji. Su šiuo pasikeitimu iškylo žmonijoje, taip vadinamo, jaunojo Dievo, mirštančio ir atgimtančio, pavidalas. Teisingai pastebi Rachelė Levy, kad "Jaunojo Dievo prisikėlimas iš savo nakties miego požeminiame kambaryje turėjo savyje žmogaus prisikėlimo viltį." (Religious Conceptions of the Stone Age, psl. 87-88). Šis jaunas Dievas šiame laikotarpy neturėjo savo kulto, nes naujojo akmens amžiaus žmogus nebuvo meniškai nusiteikęs. Ši Dievo samprata buvo įvesta žmonijon tada prasidėjusios žemdirbystės. Mat, sėklos sėjimas ir jos augimas lengvino šitokią gyvybės supratimą.

Tačiau prisikėlimas Dievas nebuvo pati pirminė Dievo apraška žmonijoje. Prieš jį be-

tarpiškai eina ir jį iš mirties išvaduoja Didžioji Deivė. "Ji višada yra Mergelė - Motina," sako R. Levis. Pasak Plutarcho, šitaip buvo užrašyta ant Izidės šventyklos durų: "Aš esu tai, kas buvo, yra ir bus; joks mirtingasis niekada nėra pakėlęs mano drabužių" (ten pat psl. 117).

Iš etnologinių studijų mes sužinome, kad buvo žmonijoje laikotarpis, kada absoliutinė būtybė buvo suvokiama moters išvaizdos. Dėl to nėra ruostabu, kad Izidei yra pridėti toki apibūdinimai, kuriuos mes skiriame ne tik pilnaprasmiui Dievui, būtent, kad jis yra, buvo ir bus. (Pal. Šv. Jono Apr. 1 perskyrimo 4 eilutė).

Žūstantis ir prisikėlantis dievas yra žinomas ir Sumerų - Asyrų tradicijoje. Pats senasis jo vardas yra Tamuz. Originali jo forma yra Dumuzid-abzu, t. y. vadinant ištikimasis sūnus. Jo motina taip pat kai kur yra vadinama netekėjusi mergelė. (Pal. W. F. Albright, From the Stone Age to Christianity, psl. 193).

Kai Tamuz buvo paskandintas upės dugne, Innana, šviesos, meilės ir gyvybės deivė, vyksta gebėti savo mylimojo Tamuzą "iš to krašto, iš kurio negrįžtama". Šį kraštą valdo jos sesuo Ershkigal, tamsybės ir mirties deivė. Bijodama, kad sesuo jos nenužudytų, Innana įsako savo pasiuntiniams prašyti kitų dievų pagalbos. Jeigu ji po trjų dienų negrįžtų. Pasiųmus karališkais rūbais ir papuošalais, ji išvyksta gebėti savo mylimojo ūkininko. Tačiau einant pro įvairius požeminės karalystės vartus, jai atimama viskas, ką turi, ir ji plika paklumpdoma prieš tamsybės karalienę. Pagaliau ji yra paverčiama lavonu ir pa-

(Nukelta į 2 psl.)

Ateitininkijos šešiasdešimtmečiui

Ateitininkai literatūros kritikai

VLADAS KULBOKAS

Dėdami čia Vl. Kulboko straipsnį, pabrėžiame, kad mes ne kiek nenuvertiname ir kitų katalikų ir nekatalikų literatūros kritikų.

Taipgi norisi atkreipti skaitytojų dėmesį į tai, jog jokiu būdu nenorime tvirtinti, kad yra kokia nors "ateitininkiška" literatūros kritika. Tai rodo ir faktas, jog net čia suminėtieji kritikai daugelis yra skirtingi savo kryptimis, metodais, išvadomis.

Jeigu ėmėmės iniciatyvos išspausdinti šį straipsnį, o vėliau ir seriją kitų, liečiančių įvairias ateitininkų veiklos ir kūrybos sritis, tai tik todėl, kad norėjome pagerbti vieną mūsų pačių seniausiu visuomeninių ir kultūrinių sąjūdžių ryšių su 60 m. sukaktimi ir ta proga šaukiamu Ateitininkijos jubiliejinių kongresu. Žinant, kaip laikas gausiai skina mūsų vyresnės kartos žmones, norėjosi taipgi surinkti tas žinias, kurias surinkti būtų kur kas sunkiau, kada nors Ateitininkijai švenčiant 90 ar 100 metų sukaktį. Red.

Būdamas išmokslingas ir organizuotas lietuvių katalikų visuomenės sluoksnis, ateitininkai per 60 metų yra davę esmingą įnašą į mūsų tautos kultūrą, tad ir literatūra, jos kūryba, istorija ir kritika.

Ateitininkų kritikų darbuose, apskritai imant, neišvartoma kokios bendros savitos programos.

Adomas Jakštas - Dambrasukas

Daugių daugiausia čia galima užčiuopti bendrą krikščioniškoji pasaulėžiūra, o literatūrinės pažiūros gali labai įvairuoti — nuo klasikinio dogmatizmo iki paskutinės moderniausios krypties. Sakytume, gražiojo žodžio derlius gali būti dorojamas labai įvairiai.

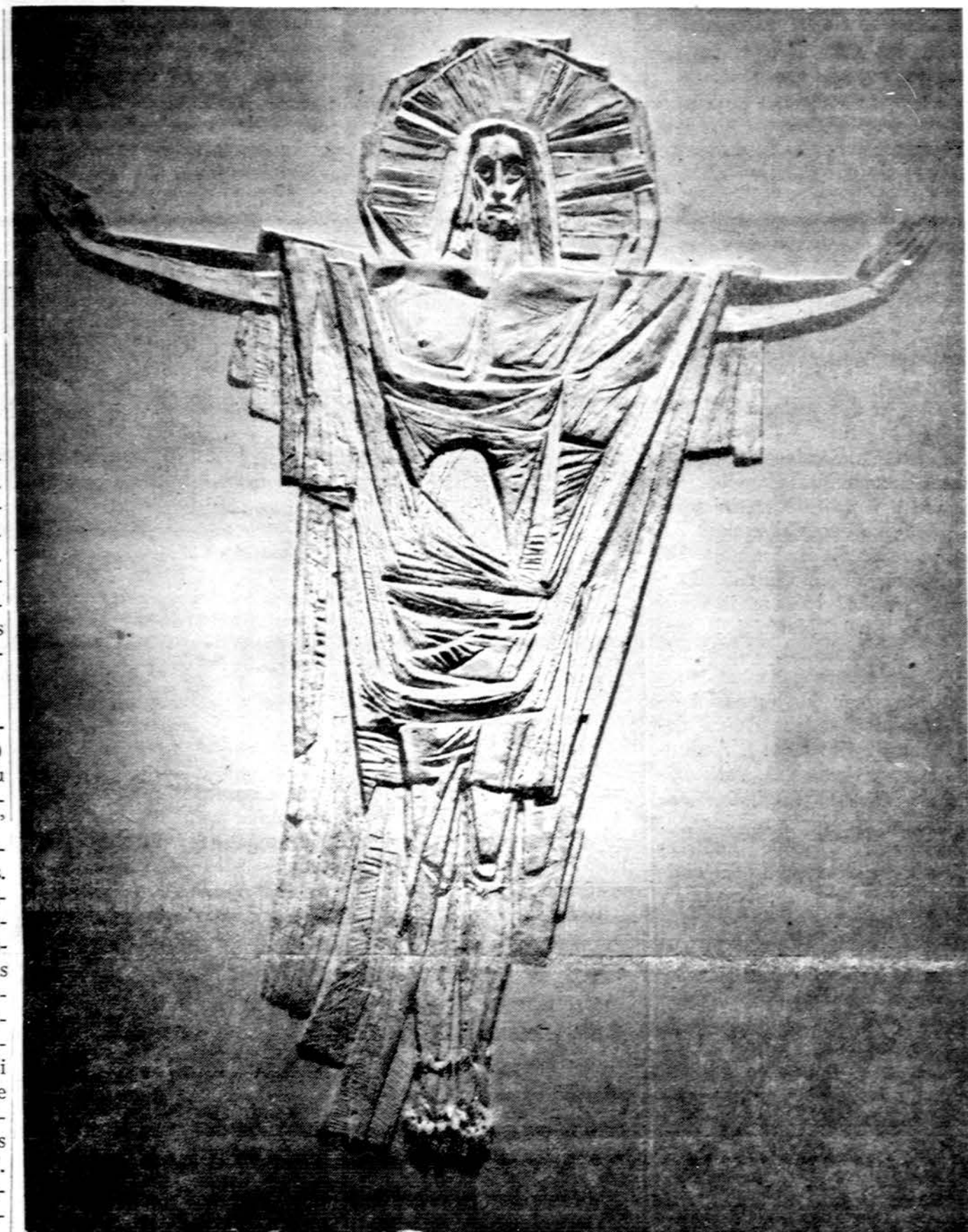
Ateitininkų literatūros kritika skiriama į 3 laikotarpius: 1. Prieš

I pasaulinį karą — A. Jakšto - Dambrasukas ir "Draugija", 2. Nepriklausomybės metu — "Židinys", V. Mykolaitis - Putinas, J. Ambrazevičius, dr. J. Grinius, A. Vaičiulaitis. 3. Tremtyje: vyresnioji karta (daugiausia "Židinio" žmonės), "Literatūros Lankų" grupė, Amerikoje išimokslinę kritikai.

Adomas Jakštas - Aleksandras Dambrasukas (1860-1938) galima laikyti pirmu pastoviu mūsų literatūros kritiku. Jis savo redaguojamoje "Draugijoje" (1907-1923) išgarsindavo ir įvertindavo visas lietuviškas knygas. Tai buvo objektyvistinės, normatyvinės estetikos bei kritikos atstovas. Menas jam — žmogishkoji grožio kūryba. O kiekvienas grožis yra Amžinojo Logos (Dievo) atspindys. Grožis tiesa ir dorovė negali vienas kitam prieštarauti. Tad menininkas negali grožio kūrybos verstis šlykštyne ar "klounų štukomis". Meno uždavinys — "socialinis prabilimas į tautą, o per ją ir į žmoniją". Kurdamas žmogus turi sekti gamta-dieviškosios kūrybos pavyzdžiu. Bet Jakštas neskatina akiai pamėgdžioti, o atsirenkant ir derinant, kaip klasikai darė. Jakštas pasisako už idejinio turinio, moralinio taurumo ir formos suderinimą — taisyklą eilėdarą, kūrinio konstrukcijos aiškumą. Todėl jam artimas klasikinis menas bei literatūra; klasikinis menas jam virto kaip ir dogminė norma. Modernųjį a nuomet meną - simbolizmą, impresionizmą, ekspresionizmą jis neigė ir vadindė dekadentizmu. Savo vertinimus jis rėmė aštriu protu, o estetinis skonis ribojosi klasikiniiais, na, dar romantiniiais bei realistiniais veikalais. Intuicija dažnai apgaudavo. Teisingai įvertino Maironį, Vydūną, Krėvę, Vaižgantą, M. Gustaitį, bet skaudžiai apsiriko dėl Sruogos, Kiršos, Binkio, Seiniaus, Savickio, net jaunojo Brazdžionio. O Bradūnas, prisipažįsta, net purtėsis, jo pagirtas... Jakšto nuopelnas — tai išgarsinimas mūsų a nuomet taip retai pasirodančios grožinės knygos. Nuo "Vaivorykštės" laikų (1913-1914) siauriau jo vertinimo mastą ėmė atsvėrti E. Radzikauskas, o vėliau — dar ir B. Sruoga bei V. Mykolaitis, su kuriuo jis įdomiai ginčijosi apie meną ir grožį "Židinyje" 1927 m. A. Jakšto kritika surinkta į 1. "Mūsų naująją poeziją" (1923), 2. "Mūsų naująją prozą" (1924) ir "Meno kūrybos problemas" (1932).

Nepriklausomybės laikais, žalia kitų kultūros žurnalų, kritikos srityje ypač stipriai pasireikė "Židinys" (1924-1940). Čia su sispjėtie stipriausios katalikų kritikų jėgos: V. Mykolaitis, J. Ambrazevičius, J. Grinius, A. Vaičiulaitis, B. Brazdžionis ir kiti.

E. Radzikauskas - Liudas Gira (1884-1946), kurį laiką su "Satrija" sutapęs, okupuotoj Lietuvoj su svetimausiais nuėjęs, "Vaivorykštėje" ir "Skaitymuose" (1920

PRISIKĖLĖS KRISTUS

V. K. Jonyno skulptūra Worcesterio Šv. Kazimiero bažnyčios frontinėje sienoje. (Nuotr. V. Maželio)

-1924) pasireiškęs kaip estetas, raginęs kurti grynąjo meno veikalus. Jo straipsniai surinkti į "Kritikos raštus" (1928). Čia įvertina A. Margalio, V. Lasto, V. Mykolaičio-Putino, M. Vaitkaus, A. Vienuolio, S. Čiurlionienės, K. Puidos, B. Sruogos, P. Vaičiūno, Vaidilutės, J. Mikuckio kūrinių. Jis ypač nagrinėja formą, eilėdarą, autoriaus individualybę. Poezijoje reikalauja jausmo, pergyvenimo, minčių nuosirdumo. Reikalavo aukštesnio idejinio ir meninio lygio peikė tuos kritikus, kurie menkavėčius darbelius lygina su pasauliniais klasikais. Jis kėlė srovę ištaką, ryšių su praeities literatūra klausimą. Peikė sentimentalizmo epigonus. Apie 1930-1933 m. kovojo prieš "Trečią Frontą". Jo kritika gerai argumentuota, daug sąmojaus, aštrių replikų, buvo skaitytojų mėgiama ir paveiki. Literatūros mokslui davė: "Lietuviškos eilėdaros kūrimosi raidą" (1934), "Zvaigždės ir saulės glorifikacija lietuvių poezijoje", "Vincio Krėvės džiūkumo genezė" ir kt.

Katalikų grožinės literatūros kritiką "Židinyje" ypač išskėlė V. Mykolaitis, tą žurnalą redagavęs 1924-1932 m. Jis 1918-1922 m. Friurge studijavo meno istoriją ir literatūrą, prisieimė prof. de Munyncko meno apatimą, kaip esmingiausios žmogishkosios kūrybos, parašė disertaciją apie Vl. Solovjovo estetiką. Vėliau profesoriavo universitete. Jo asmenyje jungėsi didelis poetas, literatūros kritikas ir istorikas. Jis gerai suprato kūrėjo psichologiją. Jis išvalgiai vertino tiek vyresnius rašytojus (Donelaičių, Zemaite, Lazdynų Pelėdą, Šatrijos Ragana, Maironį, Vaižgantą, Vydūną), tiek jaunesnius. Atsisakęs Jakšto dog-

matizavimo, o taikydamas psichologiškai estetinius reikalavimus, vaduodamasis išbulintu skoniu, jis daug prisidėjo prie mūsų kritikos pakėlimo ir, profesoriaudamas universitete, išaugino visą eilę pažangių kritikų. Daug dėmesio skyrė rašytojo meistriskumui, formos ir stiliaus pusei. Kaip idealistinės estetikos atstovas, teigė, kad meno tikslas — atskleisti dvasinį žmogaus pasaulį, nepriklausomą nuo realaus gyvenimo, nes menas tik pusiau realybė. Menui privalu vi sa, kas žmoniška; jame atsispindi tautos dvasia. Vėliau (1934-1936) Mykolaitis teigė, kad literatūra turi gyvenimišką pagrindą. Sovietų okupacijos metu Mykolaičio objektyvumas kiek nukentėjo, nes buvo verčiamas laikytiis sovietinio reikalavimo-svarbu ne objektyvumas, o partijos kovingumas. Prieš mirtį, bent lyriką, iš marksistinių varžų jis išsivadavo. Mykolaičio literatūros istorijos ir kritikos darbai: "Naujoji lietuvių literatūra" I d. 1936 m., "Literatūros etudai" 1937 m., "Vydūno dramaturgija", "Adomas Mickevičius ir lietuvių literatūra" ir kiti str.

Vincas Mykolaitis - Putinas

Ateitininkų meno "Satrijos" draugija, įsisteigusi globojama V. Mykolaičio, St. Šalkauskio patarimu pasiėmusi šūkį: "Menas grožiui, grožis gyvenimo tobulumui." (Nukelta į 2 psl.)

Antrajam foto konkursui pasibaigus

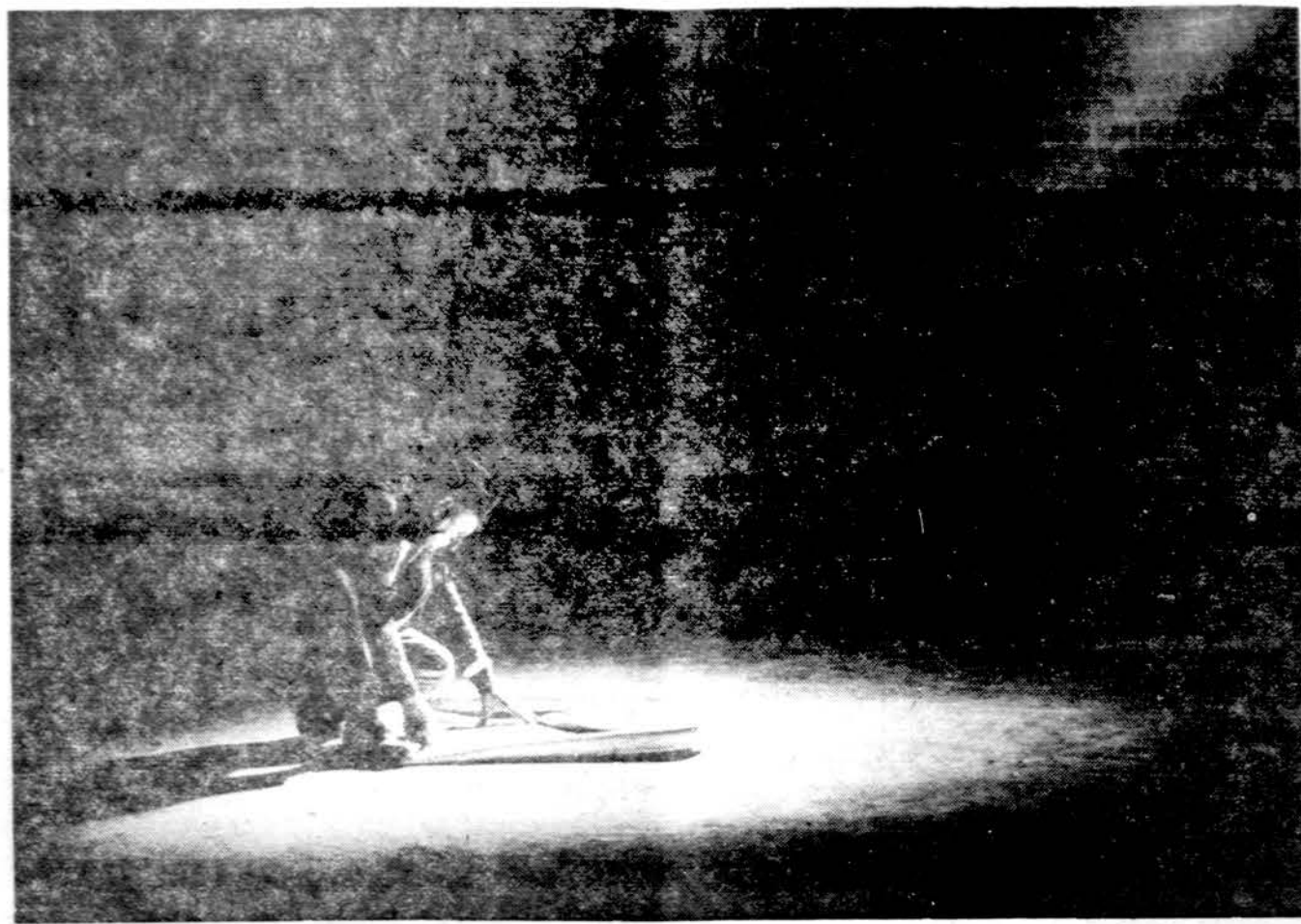
Antrasis Lietuvos foto archyvo fotografijos konkursas buvo viešai užbaigtas šių metų kovo 15 dieną Chicagoje, Jaunimo centre, pabaigtuves jungiant su LFA ruošiamą Dalios Kolbaitės pasakaita: "Dailininkas Mikšys — eks libristas". Šia proga buvo paskelbti konkurso laimėtojai ir pademonstruotos pirmojo ir šio — antrojo konkurso premijuotosios skaidrės. Tą pačią popietę gretimame kambaryje buvo suruošta iškilėnių konkursan prisijusių nuotraukų parodėlė.

Šių metų konkursas įvairiais atžvilgiais buvo daug sėkmingesnis už perėjusių. Šį kartą šalia spalvotų skaidrių grupės buvo ir nespaltvotų (monochromatinių) nuotraukų grupė. Šis konkurso praplėtimas patraukė daugiau dalyvių ir konkursui pateikta įvairresnė medžiaga. Daugumos prisijusių darbų meniskasis lygis buvo aukštesnis laipsnio, lyginant su pirmuoju konkursu. Tai ryškiai pasunkino jūry komisijai premijuotinių darbų atrinkimą. Jūry komisija, susidedanti iš dail. Z. Sodeikienės, ponios G. Vaitienės, kun. A. Keziso, S.J., profesionalo

fotografo K. Izokačio ir L.F.A. konkursų vedėjo A. Grigaičio, nors savo posėdį pradėjo anksti vakare, bet jį užbaigė tik rytą su aušra.

Ne tik meninis lygis, bet ir techniniai darbu apipavidalinimas, su mažomis išimtimis, buvo gana geros vertės. Tačiau, palyginus su tarptautiniais foto konkursais, teko pasigesti tematikos įvairumo bei įvairėsių nuotraukos apipavidalinimo būdų. Populiariausia tema buvo gamtovaizdis, įskaitant ir gamtines miniatiūras. Antrą vietą gausmu užėmė portretas. Portretai tačiau buvo gan žemo meninio lygio, ir todėl nei vienas jų nebuvo premijuotas. Teko pasigesti išraiškos portretų, kur veido išraiškoj atspindėtų momento nuotaika ir žmogaus charakteris. Ne buvo taip pat judesio, veiksmo nuotrauka.

Iš viso to peršasi išvada, kad lietuviai fotografai, ar bent konkurso dalyviai, yra dar gana konservatyvūs. Čia, aišku, reikia paminėti vieną išimtį, būtent — abstraktą. Tiek pernai, tiek šiemet buvo prisijęta geros vertės

K. Daugėla

Lietuvių foto archyvo konkurse antrąją vietą laimėjusi nuotrauka.

abstraktų. Keli iš jų buvo net premijuoti.

Šia proga norėtusi paminėti, kad L.F.A. foto konkursų ruošė tikslas yra dvejopas. Pirminis tikslas yra supažindinti lietuvišką visuomenę su mūsų fotografais. Kadangi neturime lietuviško foto žurnalo, o mūsų pe-

riodikoje, palyginti, labai mažai skiriama vietos grožinei fotografijai, lietuvių fotografai į lietuvišką visuomenę gali išeiti tik rengdami savo darbų parodas arba foto konkursuose. Kasdieniniame foto mėgėjų paroda, aišku, yra sunkiai įgyvendinamas tikslas, tokiu būdu lieka tik konkursai.

Kitas L.F.A. foto konkursų tikslas yra sekti lietuvių foto grafo progresą, jo tematikos vystymąsi. Tai L.F.A. pasiekia pasidarydamas atrinktųjų darbų kopijas. Šios kopijos taip pat įgalins ateityje palyginti tremties lietuvių fotografą su pasilikusiu tėvynėje.

A. Gr.

Ateitininkai literatūros kritikai

(Atkelta iš 2 pusl.)

vedžioja po dekadentinius egzistencializmo labirintus. Tragiškai į gyvenimą žvelgiančių kūrėjų jam nepriimtina (Niliūnas, Nagys, Škėma, Mackus). Bet gėrisi lyrikon pasukusiu A. Baranauku, VI. Šlaitu. Beletristikoje jam atrodo per daug sekso, pagonybės, žudynių vaizdavimo.

A. Šešplaukis-Tyruolis (g. 1909) rašė nemaža straipsnių apie pasaulinę literatūrą. Prie poezijos prieina šaltai, akademiškai, objektyviai, pagerbdamas amžių ir nuopelnus. Kultivuoja įprastines formas, naujų nepasigedamas, modernistų nemėgsta. Pasisako patriotinės poezijos klausimu šitaip: gal prieš ją kalbame, kad atvėsome aukštesiems idealams. Vyresnieji poetai daug rašo šiuo motyvu. Jaunesnieji ir jauniausieji "neveda tautos", savo jausmus sublimuoja "amžinosios poezijos ir filosofijos vertybėmis. Bet tėvynės praradimo jausmas prasimuša ir čia, nors sunkiai tramdomas. Mūsųose kas 20 metų kyla patriotikos infliacija, iš dalies gal kaip reakcija prieš silpną poeziją. Sklaidydamos eilinius veikalus, Tyruolis taiko ir tradicines taisykles. Bet užėjęs pvz. tokio A. Vaičiūlačio "Italijos vaizdus", kritikas sugėba ir aukščiau pasistiebt.

vertina tradicinius beletristus, nesileidžia į ilgesnius teorinius išvedžiojimus ar sociologizavimą.

Benediktas Babrauskas (1910-1969) rašė "Gabijoj", "Aiduose", "Drauge" įvairiais meno, kultūros bei literatūros klausimais — apie tremties rašytojų būti, knygų vargus, premijas, rašytojų sukaiktis ar mirtį. Taikliai apibūdino J. Savickį, K. Borutą, J. Šeinių, N. Mazalaitę. Ypač iškelia Brazdžionį, kurio balsas šandien šaukia ne vien lietuvių tautos, bet ir visų pasaulio išduotųjų vardu. Mažiau pavyko aptarti A. Barono "Debesys plaukia pažemiu", A. Alanto "Tarp dviejų gyvenimų". Jis prikėlė užmirštą K. Jurgelionį. Rašė apie persekiojamus Lietuvos rašytojus, partijos diriguojamus. Placius savo informacijas dažnai "pasūdydavo" aštriu žodžiu.

Aloyzas Baronas (L. Augstys, L. Galinis, P. Svilius, g. 1917) optimistas, peikia mūsų literatūros niekinimosi manierą. Kritika reikšminga, tik ji neturi niekininko kultūros. Pats moka kartų kritikos žodį nuryti ir kitus, nevenigai priegriebti. Džiaugiasi naujais ieškojimais, pvz. J. Jankaus "Paklydusiais paukščiais". Su "Literatūros Lankais" nesutarė, kam jie kritikuoja Aistį, peikia patriotiką. Literatūra, girdi, pakeliama ne kritika, o didelės vertybės kūrniais. Mielai sutinka jaunėsius už save, o Lietuvą siūlo jaunimui rodyti nedazytą. O kupuotoj Lietuvai ne ką gero temato, bet tenyškia literatūrą reikia vertinti rimtai, o publicistiką palikti Eltai. Baronas rašo sodriai, sąmojingai, ironizuodamas.

Pranas Naujokaitis (g. 1905) apšviatė "Drauge", "Aiduose", "Darbininke", "Tėviškės Žiburiuose". Jis autorius "Lietuvių literatūros istorijos" (1948), kuri tremties gimnazijose buvo didelė liuanisto pagalba. Šiaip ilgų kritikos straipsnių jis nerado ir nedalyvauja literatūrinuose ginčuose. Literatūrą laiko lietuvių išlaikymo sąlyga. Baiminasi, kad skaitytojų mažėja, o jaunimas nepripranta prie lietuviškos knygos. Gi su rašytojais mes labiau įaugame į savą žemę. Jis mato didelę tremties romano pažangą, apleistą novelę ir labai sumodernėjusią lyriką. Duoda rimtą H. Radausko poezijos vertinimą, aptardamas jo estetizmą, formas klasiškumą, vėlyvesnį polinkį į surrealizmą bei šaltą satyrinį žvilgsnį. Naujokaitis atlaides, jei randa talento. Iš prozininkų daugiausia

tu, neįtikėtinumų. Jo gyvenimas sukasi tarp dviejų polių — fantazijos ir realybės — ką jis jaučia ir ką jis mato yra du skirtingi pasauliai, kurių kryžminėj ugnyje kūrėjas vykdo savo patininko gyvenimas pilnas kontras-

tu, neįtikėtinumų. Jo gyvenimas sukasi tarp dviejų polių — fantazijos ir realybės — ką jis jaučia ir ką jis mato yra du skirtingi pasauliai, kurių kryžminėj ugnyje kūrėjas vykdo savo patininko gyvenimas pilnas kontras-

Poetas Vincas Kazokas (g. 1919) iškėlė personažo klausimą mūsų literatūroje. Silty straipsnių apie naujas knygas bei kai kuriuos rašytojus yra davęs Paulius Jurkus, Albinas Gražūnas ir Juozas Tininis. Meno ir moralės klausimu rašė taip pat kun. P. Celišius ir kun. dr. V. Bagdanavičius.

(Bus daugiau)

KONKURSAI, KRITIKA IR PREMIJUOTASIS

Jūry komisijos pirmininko Anatolijaus Kairio žodis "Draugo" devynioliktojo romano konkurso šventėje Chicagoje kovo mėn. 22 d.

Devyniolika metų! Jei kalbėtume apie jaunystę, šis skaičius būtų žalias ir svajingas. Šiuo atveju mes kalbame apie ryžtą ir patvarumą. Jau devyniolika metų, devyniolikta kartą DRAUGO leidėjas užveda laurų vainiką viešam lietuviško romano kūrėjui. Tai liudija didelį tėvų marjonų išvermingumą, o kartu ir jų meilę lietuviškai knygai. Knyga be skaitytojo kaip gėlė be vėjo, todėl nesuklysiu tardamas, kad laurų vainikas rašytojui yra kartu laurų vainikas ir skaitytojui — jūry komisijos viešu pareiškimu šiandien pristatomą knygą yra geriausia devynioliktojo konkurso. Tai ir yra šios literatūrinės šventės esmė.

Pagal fizikos dėsnį, mažiausias judesys sukelia atmosferinį pasipriešinimą, arba trintį. Didelis judėjimas, koku yra DRAUGO romanų konkursas, išaukia ir didelį pasipriešinimą. Nenuostabu todėl, kad konkurso rengėjų adresu karts nuo karto pasigirsta kritiškų balsų, nepritariančių tokiai kasmetinei premijai, nes, e-sa, premijuojami silpni, nedaug literatūrinės vertės turį romanai, iš iki šiol premijuotų, gal tik penki tebuve geri. Mano nuomone, tiesa greičiau būtų priešingame teigime, būtent, — tik penki romanai gal abejotinos vertės iš devyniolikos.

Greitosiomis metais žvilgsni, randame, kad 5 premijuoti romanai buvo J. Gliados, to mūsų šimtmečio rašytojo, visais atžvilgiais nauji ir puošnūs. Šios dienos laureatė B. Pūkelevičiūtė gavo dvi premijas — abu romanai priklauso prie pačių gerųjų. Du J. Kraliausko istoriniai romanai — abu geri. A. Baronas davė romaną "Lieptai ir bedugnės", kurį ir anglų kalba išleidis, pastebėjo amerikiečių didžioji spauda ir ją puikiai įvertino tokiose kritikos žurnaluose, į kuriuos patenka viena knyga iš tūkstančio. Po vieną premiją laimėjo už tikrai vertingus kūrinius: A. Landsbergis, Alė Rūta, J. Švaistas, P. Jurkus. Tai kur gi tie blogieji romanai? Man regis, kad visa literatūrinė premijų kritika yra ne kas kita, kaip Krilovo rūgščio vynuogių pasakėčia — vynuogės neišsipuršiusiems tiems, kurie neišteigė jų pasiekti.

Pagaliau, kas gi yra mūsų kū-

rėjų kritikai? Kokius specialius mokslus jie yra baigę, kokiais diplomais yra pasipuošę? Ar ne tokiais pat, kaip ir mūsų kūrėjai? Kokiose pilyse jie augo ir kokio laipsnio mokytojus turėjo? Ar ne tokius pat, kaip ir mūsų kūrėjai? Kas jiems uždėjo neklaidingumo ar visiškos aureolės? Kritikų nesąžiningumas, beato dairinis švaistymasis užgauliais žodžiais, kelia daugiau juoką, ne gu liūdės. Kiekvienam aišku, kad bet kokia kritika tėra paprasčiausia rašančiojo nuomonė — nei daugiau, nei mažiau — apspėjta jo pasaulėžiūros, o neretai ir asmeniškų motyvų.

Joks žmogus nėra laisvas nuo klaidos, tuo labiau kūrėjas. Rašytojai tai žino, bet mūsų kritikai — ne. Prisidengę slaptyvardžiais, nelyginant muziejiniiais skydais, bailiai sėdėdami už saugių redaktoriaus pečių, jie kalba lyg teisėjai ir savo žodį laiko galutiniu, nediskutuotinu, o kam nors suabejojus tokių kritikų kritiškumą, kelia triukšmą ir nepasitenkinimą. Literatūros istorija, kuria tik kiekvienas kūrėjas, rodo priešingus pavyzdžius. Daug muzikų, dailininkų, rašytojų bei kitokių

menininkų jų gyvenimo laikmečiuje buvo kritikų pasmerkti pražūčiai ir užuomaršai. Pasirodo, kritikai buvo užmiršti, o kūrėjai atrasti, įvertinti ir prikelti, kiti net šimtui metų ir daugiau pralinkus nuo jų mirties. Iliustracijai vienas pavyzdys: Herman Melville, Moby Dick kūrėjas, tik po 50 metų buvo pripažintas dideliu rašytoju ir dabar yra privalomas autorius visose Amerikos mokyklose. Tokių pavyzdžių kultūros istorija žino daugybę. Menas yra kūrėjo individualybė, didybės atspindys. Dirbti ir kurti, reikšia gyventi, ardyti ir griauti — reikšia mirti. Ergo, kritika, kuri nepadaeda kurti, padeda griauti.

Kritika niekada nebuvo gailėstinga rašytojui, o dabartinė kritika išsivijęs rašytojui mūsų žurnaluose išėjo kone iš rimtumo ribų. Jau vien slaptyvardžių naudojimo faktas rimtame žurnale rodo su kokiais kritikais turima reikalo. Teisingas žmogus nebijo viešai pareikšti savo nuomonės, nesvarbu kaip griežtos. Jei recenzentas savo teigimus pridengia slaptyvardžiu, tai kyla klausimas: ką jis slepia? Ar tiesą? Ar melą?

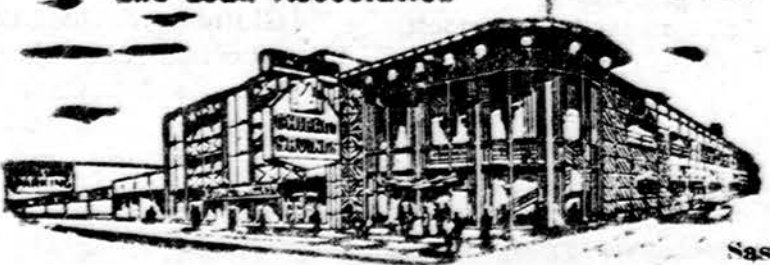

Is "Draugo" romano konkurso devynioliktosios šventės Jaunimo centre, Chicagoje, kovo 22 d. Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę: Chicago Lietuvos operos valdybos pirm. K. Skaistgirys, "Draugo" garbės redaktorius Leonardas Simutis, Chicago Lietuvos operos šiemetinis dirigentas ir meno vadovas Vytas Marijus, vysk. V. Brizgys, p. J. Daužvardienė. Lietuvos gener. konsulas dr. P. Daužvardis, marjonų "Draugo" namo viršininkas kun. A. Micūnas, MIC. marjonu provincijos išd. kun. Pr. Skrodenis, MIC. telau matyti poė G. Gražina Tulaukaitė - Babrauskienė, sol. Dalia Kučionienė ir kt.

Nuotr. A. Gulbinsko

Chicago Savings
and Loan Association

NEW
RATES

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM
OF \$5000.00 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues 9 to 4, Thurs. and Friday 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Atsajus Vytauto Didžiojo monologas

Ketvirtoji Leonardo Andriekaus knyga

PRANAS VISVYDAS

Leonardas Andrieikas, PO DIEVO ANTSPAUDAI. Iliustravo Telesforas Valius. Išleido Lietuvių pranciškonai New York 1969 m. Rinkinys didelio formato 106 psl., kainą \$3.00, gaunamas ir "Drauge".

Sakoma, kad poeto žvilgsnis į praeitį gali sugrąžinti gyvybę tiems, kurie nusipelnė priskyrimo. Žinoma, mirtingiesiems sunku spėti, kas vertas ir kas nevertas atgimimo. Tačiau kiekvienas lietuvis nuoširdžiai pritaria minčiai, kad Vytautas Didysis, kaip žmogus ir valdovas, yra vertas daugelio poetų meilės ir dėmesio.

Šiuo metu yra pasirodęs naujausias bandymas poetiškai atskleisti Vytauto vidinį pasaulį ir išsakyti tai, ką didysis kunigaikštis mąstė, kai toks ar kitoks įvykis paliedavo Lietuvai. Turu prieš akis Leonardo Andrieiaus poezijos knygą "Po Dievo antspaudais" su taiklia parašte "Vytauto Didžiojo godos".

Godose išsiriškioja reikšmingiausi vytautiniai epochos įvykiai — nuo Kęstučio palaikų suvedimo iki Vytauto žilos senatvės, kai karūnavimosi sapnas lydėjo Vytautą ir dadas. Čia matome Jogailą, Marienburgą, Vorklos kaitynes, lenkus, žalgirius, Vytauto motiną, popiežių, vysk. Motiejų... Čia girdime išduotos Žemaitijos skundą ir Ordino riterių kvatojimą. Darbai ir žygiai maišosi su priekaištais ir troškimais. Tai įvairi, spalvinga panorama.

Leonardas Andrieikas į visą tą dramatinę praeitį įvėlia roman-tiško psichologo akimis. Jis leidžia Vytautui iki dugno išmąstyti kiekvieną įvykį, kiekvieną santykį su kitais. Vyksta hamletiško pobūdžio monologas. Deja, šitam monologe, Andrieikas padaro esminę klaidą — jis nutraukia Vytauto saitus su žeme — Sparnuoto kalbėjimo dėka.

Dingsta žmogus. Dingsta Vytautas Didysis — apskrus, žemiškas, išvermingas, narsus valdovas, kuris tikriausiai su midaus taure rankoje padainuodavo ir liaudies dainelę. Liejasi srovė patetinių frazių. Daugiausia skundai, priekaištai, kaltinimai kitiems, dejonės ("rankoje nelaukia karališkos lazdos"). Dingsta ir laikmetis. Jauti, kad apie senovę iškilmingai šneka ne Vytautas, bet Amerikoje gyvenantis romantikas Andrieikas.

Kai įsigilini, pavyzdžiui, į monologų meistro R. Browning poeziją (My Last Duchess, Fra Lippo Lippi, Andrea del Sarto), parašytą monologo forma, pamatai, kaip vykusiai šnekotojas gali išryškinti savo charakterio bruožus. Atgyja laikmetis, įvykiai, aistros, papročiai. Visos detalės buriasi į vieną, gyvena pavelsk. Tuo tarpu Vytauto godose, nežinūri faktų, vardų ir visokių iliuzijų, tikrovės paviršius tūp ir išstipsta. Todėl, kad per daug abstraktaus balasto. Kažkas šneka kažkokiais išpušiais simboliais ("milžinų dvasia kalvas kilnoja"), gražių gražiausiomis metaforomis.

Sunku skaitytojui patikėti, kad Vytautas, išvermingai užsiėmęs nuolatine kova už paveldėtą teisę, eilraštyje "Milžinai" jaustųsi esąs milžinas — galiūnas.

Klaustu grįžtančių gintinų gulbių. Kokias svieszemes kelionė matė. Gulbės — nebylės man nieko neatsako: Paslaptį iki mirties išlaiko. Jos nežino, kad žema gimta padangė.

Milžino galiūno skrydžiui. (psl. 11) Kaip išgrąžinti, o gal suteik-

ti jai viduramžių atspalvį. Andrieikas griebiasi aibės neįprastų žodžių, naujadarų, archaiskai skambančių sudurtinių daiktavardžių. Vaidmaina, vaidulys, apgaula, blizga, dvelkmė, pralaima, maldovė, svieszėmė, svetžemė, tieskalba, mirtneša, žvėrbalsis, siaubmetis ir panašūs dariniai, kaip kelmai, pūpsio eilėraščiuose. Kalbos mokslo prasme gal jie yra pateisinami, bet jų perteklius grožinės literatūros kūrinyje nesukelia pasigėrėjimo. Jie dažnai skaitytoją tik dirgina. Juo labiau nekalia džiaugsmo: ir tas veiksmažodžių "sendinimas": liūdote (liūdėjote), skubiau (skubėjau), stebai (nustebai).

Nekai sekasi Andrieikui ir su veiksmo pavaizdavimais. Štai kaip Vytautas nusako tėvo Kęstučio veiklumą:

Virsdamas, klupdamas bėgai, Svirdamas, linkdamas jojai. Seno karžygio vardo Karalystės bijojo. (psl. 58).

Pirmos dvi eilutės skamba sąmojingai, nors ir nesinorėtų patikėti, kad Vytautui knietėjo pasijuokti iš Kęstučio judrumo.

Retoriškas Andrieiaus potosas dažnai nuveda Vytautą į patetines klystkeles (pathetic fallacy). Štai: "Po Vorklos pralaimėjimo nuo skausmo alpsta bangos Juodųjų Vandenų ir Baltijos krantuos" (psl. 33). Arba, priekaištaudamas lenkams dėl karališko vainiko dingimo, Vytautas rauda:

Man paparčio žiedą pavogė velniai — Jų pavytį negalėjo net užduos vėjai. (psl. 93)

Nežiūrint eilučių lankstumo, tiek bangų alpimas, tiek vėjų uždušimas kvepia persūdyta personifikacija. O gal tos bangos simbolizuoja alpstančias motinas, netekusias sūnų ir vyrų?

Nepaiso Andrieiaus ir situacijų skirtingumo. Ta pačia intonacija Vytautas šneka kalėjime, ta pačia ištrūkė į laisvę. O lenkus kažko kaip koks jaudintas pranašas, išvadindamas juos pamiešiliais: "Kodėl jūs žiojate prieš žemės ir dangaus istatymus?" (psl. 29). Prieš žalgirio mūšį Vytautas, šimtu procentu įsitikinęs būsimą pergale, lyg dievaitis iš dausų prabyla:

Prūsų žemei liepiau: Ištraukt tyro oro. Tuoj matysi. Ko dar nematei; Gali išgastis kvapą užimti Ir nualpint tave.... (psl. 43)

Su tokiu pakilimu yra išdeklamuojamas beveik visas "Žalgiris". Skaitytojui nėra už ko užsikabinti. Nėra konkretaus jausmo: baimės, mūšio įkarščio, pergalės džiaugsmo. Vietoj ginklų žvangėjimo ar mirstančių karių aimanavimo visą laiką girdisi tik Vytauto retorika:

Kiekvienas kardo užmojis — Tai paukščio sumosavimas. (psl. 48)

Tenka pabrėžti, kad lyriškose vietose Andrieiaus poezija pakyla į savo aukštumas. Pavyzdžiui, puikus yra posmas eilraštyje "Motinai":

Kain saulė Grįžta poilsaut į jūrą. Tap tu į ją grįžai. Ks'd'eną, m'nint gimtą pamarį. Švytėjo tavo veidas Saulėlydžio dažais. (psl. 62)

Ir žmonai, "Savo karalienei", Vytautas šneka itin jautriai. Juk švelnumas gal ir buvo viena Vytauto charakterio savybių. Gal tik ta daili simbolika — "žvaigž-

Jaunimas Lietuvių foto archyvo premijuotųjų ir atžymėtųjų nuotraukų parodoje, Jaunime centre, Chicagoje.

Nuotr. V. Kauliaus, S.J.

KRIVULĖ, RAKETA IR ŠIRDIS

NUO KRIVULĖS IKI RAKETOS. Lietuvos paštininkų atsiminimai. Redaktorius — Antanas Gintneris. Išleido Lietuvos Paštininkų sąjungos Centro valdyba Chicagoje. Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis, įrta į ketus viršelius. 538 psl., kainą \$5.00, gaunama "Drauge".

Atrodo rizikinga ir sentimentali sugretinti tas tris šio rašinio pavadinimo sąvokas. Istorinė reikšmė viename, technokratiška persunkta antras žodis ir keistas sentimentas toj amžinoj širdy. Tačiau visą tą sąvokų grandinę provokuoja Antano Gintnerio suredaguota memuarinė antologija: "Nuo krivulės iki raketos — Lietuvos paštininkų atsiminimai."

Tai rinktinė, kur apie 60 dalyvių rašo, liksdami nepriklausomos Lietuvos pašto žinybą. Aktyviausi rinktinės dalyviai puikiai pažįstami mūsų periodikoje: Jurgis Janušaitis, Antanas Gintneris. Čia daug aukštų ir aukštesnių pašto srities pareigūnų, savo vedamos linijos žinovų. Čia daugiausia yra gal būt, tie kurie pirmą kartą stojo prisiminimų rinkėjų talkon. Apie šimtas keturiasdešimt paskirų rašinių sudaro margaspalvę to prisiiminimų tomo mozaiką. Nenuostabu, kad redaktorių turėjo daug dirbti, kol visam tam rinkiniui suteikė sistemą, logišką dėstymo pareinamumą ir patrauklų, pagaujantį skaitymą. Knyga suskirstyta į 22 skyrius, kurie palapiniui atskleidžia skaitytojui: ir pašto sąvoką, ir pašto vystymosi evoliuciją, ir Lietuvos pašto istorinius tarpsnius, pašto ženklių istoriją (J. Liubinskas), paštininkų organizuotumą (J. Šaikūnas, B. Mačiulaitis, A. Gintneris, J. Gudaitis) ir ištaisais pluoštais pašto kūrimąsi (J. Janušaitis, J. Tijiūnas, F. Žemaitis, J. Skersys, J. Landsbergis, J. Gečiauskas, St. Karvelis, B. Plaušaitis, D. Mickutė-Mitkienė, J. Stankus ir kt.). okupacijų periodą vaizduoja atsiminimai ir tremties sąlygomis pašto darbą atpa-sakoja epizodai, užbaigia knyga liūdais, bet vis dėlto viltingais akordais.

Knygoje daugybė kartais ir labai retų, istorinę vertę turinčių iliustracijų, statistinių duomenų ir šeši puslapiai spalvotų pašto

dynai nesutruškimo, naktis neišsiburbė akių šviesos — be reikalo perkrauna ilgoką eilraščių. Nežinia, ar dabartinis L. Andrieikas akiratis — Lietuvos praeitis su spalvingais kunigaikščiais — atneš vaisyti mūsų literatūrai. Ar ne per plačiai užsimota? Ar epinis laukas, kupinas ugnies ir plieno ir žmogiško aistro, yra įmanomas poetui, kurio ankstyvuose eilėraščiuose, Aisčio žodžiais, dvelkdavo tasai gailus pranciškoniškas vėjelis? Ar nevertėtų pasitenkinti tuo, kas

dainuoti geriausiai sekasi,

JURGIS GLIAUDA

ženklų atvaizdų, kas, greta memuarinės dalies, suteikia rinkiniui nesenstančios ir studijinės medžiagos pobūdį.

Tie paštininkų atsiminimai tikrai yra ne eilinis reiškinys mūsų gyvenime ir mūsų šiandieninėse sąlygose. Solidus knygos išleidimas nuo aukišnių kieto viršelio raidžių ligi puikaus popieriaus yra pakankamas garantijos išlikti ilgai ir masina knyga su pagarba ir padėka dėti ant lentynos greta jau turimos memuarinės literatūros.

Memuarinė literatūra mūsų tarpe jau net gausi. Ir tai nėra joks trepties senėjimo pažymys. Publika ir istorija visad mėgo ir mėgs memuarus. Memuaras yra gyvoji istorija. Tas žanras nereikalauja nei skeptiško istoriko svarstyklų, nei pakankamo išprusimo rašte. Tas žanras tačiau būtinai nuoširdaus dėstymo, vengimo išankstinio plano ką nors nusiūpti, ką nors perdėti įkelti į superlatyvus. Tai yra poverdeninės uolos, plėšiančios tendencingo memuaristo laivelio dugna.

Šioje memuarinėje knygoje redaktoriui laimingai pavyko išvengti pasikartojimų ir monotoniškos. Atrodo, kad visi kalba ta pačia tema, bet tema, kaip tas lietuviškas laukas, pražysta įvairiaspalviais žiedais. Ir kas ypač jaudina, kas yra pabrėžtina, kas įsibrovė ir į šio rašinio pavadinimą, yra ta sentimentalioji širdis, kurios plakimą girdi kiekvieno šios knygos dalyvio rašte

Kviečiame į talką!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kašin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 6 tomai. I-asis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiimančiuojant

Čikagoje prenumeratas priima Draugo, Naujienų, Baraus, Margučio, Jaunimo Centre pas p. Rožanską įstaigose. Marginių ir p. Tveros krautuose.

Iš anksčiau išleistų leidinių dar tu rime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai,
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai
3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kuriai progai. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaskuotą beveik dvigubai. Nedelsiant užsakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas:

JUOZAS KAPOČIUS
361 W. Broadway, P. O. Box 95,
So. Boston, Mass. 02127, USA.

Tel.: leidyklos (617) 268 7730,
Namų (617) 282-2759. (sk.)

gyvenimo rutinos buvo dar vienas galingas variklis, sušvelnėjęs ir sustiprinęs viską: kolektyvo ir asmens patriotizmas. Ir tas ano fakto įrodymas pastato šiu atsiminimų išleidimą į naują dimensiją mūsų patriotikos arsenale.

Paštininkai pamėgo vadinti save "mažais žmogelišiais", lyg sugestijonudami, kad ir darbas jų mažas, kad ir intelektualinis standartas nestebina. Bet kad tas profesinis kolektyvas išliko taip ilgai, kad jis gajus ir kūrybinas ir dabar daugely mūsų kultūrinio gyvenimo šakų (fondai, premijos, labdara), visa tai pritarauja "mažo žmogelio" sąvokai. Ir skruzdės yra mažos, bet jų skruzdėlynai aukšti ir stambūs.

Kiekvienas tomo dalyvis, be abeio, gali pasakyti nepalyginamai daugiau, kaip kad dažnas patikė, dėstydamas kuri vieną epizodą. Tačiau įtikinamiausias patikymas vis dėlto yra tada, kada tarė kolektyvas: taip buvo, taip d'rboome, tuo tikėjome, taip grūmėmės su kliūtimis ir taip laimėjome...

Širdis! Vėl grįžtame prie tos

sentimentalios sąvokos, įjungtos į šio atsiliepimo pavadinimą. Štai kaip ji atskauba nostalgijoje ir svetimume. Dabar jau miręs Juodkrantės pašto viršininkas Vilhus Lorenčius rašo: "1939 m. kovo 23 d. hitlerininkai Juodkrantėje manė suėmė, mudu su V. pėsčius varė į Karaliaučių, vi-są kelią mušdami. Volksgerich-tas nesusaukė, bet karui prasidėjus, pasiuntė į rytų frontą. Iš ten atsitiktinai buvome pernešti į vakarų frontą. Ir neįvyko, kaip nacių teismas manė, kad fronte galvos neteksiu. o netekau tik dešinės kojos prieš pat karo pabaigą. Juodkrantė — koks žavus gamtos kampelis! Ten ir be abiejų kojų būčiau laimingas."

• Vienoje mirė bal tneistras

Harijs Plūcis. Vasario 21 d., sulaukęs 69 metų amžiaus, mirė latvių baleto šokėjas, Vienos operos baleto meistras ir Vienos Vals-tyb. muzikos aukšt. mokyklos šokių skyriaus profesorius Harijs Plūcis. Jis yra vienas iš nedaugelio šokių menininkų, kurio vardas randamas užsienio knygose, kur tik kalbama apie baleto. Jis gimė Rygoje 1900.

since 1914...

MIDLAND B-ve patarnauja taupant ir padidina namų įsigyti paskolas. Lėkiojame už patikėjimą ir esame pasiruošę jums patarnauti atlyti. Sas-tos apdraustos iki \$20,000.00.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 234-4478

5%

PASSBOOK SAVINGS — All Accounts Compounded Daily — Paid Quarterly

6%

2-YEAR SAVINGS CERTIFICATES (Minimum \$5,000)

NOW

HIGHER SAVINGS RATES PAID QUARTERLY

5%

ON REGULAR PASSBOOK SAVINGS ACCOUNTS
EFFECTIVE JANUARY 1, 1970

5 3/4%

Už Taupymo Certifikatus 1 metų \$1,000 Minimum

6%

Už Taupymo Certifikatus 2-jų metų \$5,000 Minimum

GALIOJA NUO 1970 M. VASARIO 1 D.

UF

UNION FEDERAL SAVINGS

3430 South Halsted / Chicago, Illinois 60608

VALANDOS: Pirm.-antr. 9 v. r. - 4 p.p., treč. uždaryta, ketv. 9 v. r. - 8 v. v. penkt. 9 v. r. - 4 v. v., šešt. 9 v. r. - 12 v. d. Priėmiamasis langas atid. pirm.šest. 8:45 v. r. - 9 v. r. treč. uždaryta, šeštadi. 12 v. d. - 1 p.p.

INSURED

Santaupos apdraustos iki \$20,000

NAUJI LEIDINIAI

• **Birutė Pūkė** leidė **RUGSĖJO ŠEŠTADIENIS**. Premijuotas romanas. Viršelis ir vinjetės Kazio Veselkos. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1970 metais. Knyga 237 psl., kaina 5 dol., gaudama "Drauge".

"Rugsėjo šeštadienis", laimėjęs Draugo romano 19-tąjį konkursą, yra naujas įrašas lietuvių literatūrai. Su psichologiniu gilumu, šviežiu mūsų dienoms artumu ir pilnutiniu įsijautimu į žmogų, istorinės būtinybės metomą pasaulio kryžkelėje, naujame romane autorė atskleidžia vieną mūsų tautos ir mūsų laiko žmogaus gyvenimo iškarpa. Panaudodama realybę ir simbolius, dabartį ir praeitį, žmogaus sielą ir ją pančiojančią aplinką, ji atskleidžia naują gyvenimą.

"Rugsėjo šeštadienį" skaitytojas sutiks su dideliu dėmesiu. Stilistinis sultingumas, ryškūs vaizdai ir įdomūs personažų charakteriai mus verčia sekti romano gyvenimą iki paskutinio puslapio.

• **ATEITIS**, 1970 m. kovo mėn. Nr. 3. Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Vyr. Red. Jonas Šoliusas, 6641 So. Albany Ave., Chicago III. 60629. Administratorius — Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje 5 dol. susipažinimui prenumerata 3 dol. Garbės prenumerata 10 dol., kitur laisvajame pasaulyje 3 dol.

Po eilės metų šiuo numeriu pagaliau "Ateitis" pasivijo eilinio mėnesio laiką. O šitai taipgi reiškia, kad žurnalas yra geros redakcijos ir administracijos rankose, o tai vėlgi liudija paties žurnalo puslapių ir juos skaitančio bei juos priimančio mūsų jaunimo neįsibėsimą. Straipsniai, veiklos aprašai, jaunųjų plunksnų poezija ir proza, nuotraukos korespondencijos ir kt. leidinio puslapius perliejama čia tokiais jaunatviško rimtumo ir linksnumo gūsišiais, kad "Ateitį" įdomu ir prasminga paskaityti ne vien tik mokykliniui ar studentui ateitininkui, bet ir kiekvienam, kas tautine ir kūrybine prasme savo siejose dar yra jaunatviškai gyvas.

• **NEMARIOJI ŽEMĖ**. Lietuva pasaulinės poezijos posmuose. Antologija. Sudarė Alfonsas Tyruolis. Lietuvių Enciklopedijos leidykla — išleido Juozas Kapočius 1970 m. Knyga didesnio formato, 176 psl., kaina 5 dol., gaudama "Drauge".

Kaip jos redaktorius Alfonsas Tyruolis antologijos pratarėje sako, ši antologija savo pobūdžiu yra beveik unikuminė: nedaug tėra kraštų, kuriuos pasaulio poetai būtų taip apdainavę. Į ją įeina poezija apie Lietuvą, imta iš lyrinio epinio ir dramatinio visuotinės literatūros kūrinių, rašytų 700 metų laikotarpyje, pradedant istorinės kronikos dvieliais ir baigiant moderniosios poezijos laisvaisiais ritmais. Antologiją sudarant, kaip paprastai pirmiausia ieškota jau gatavų, spausdintų vertimų, bet jų skaičius pasirodė besas labai ribotas. Nemaža net žymių visuotinės literatūros autorių, rašiusių poezijos apie Lietuvą, niekad nebuvo versta. Lietuvą liečiančių poezijos tekstu teko ieškoti įvairiose pasaulio bibliotekose (Kongreso, Britų muziejaus, V. Vokietijos Marburge, Uppsalos univer. Svedijoj, Jogailos universitete Krokuvoj ir kt.) ir talkon kvietis visą eilę mūsų vertėjų bei poetų, kurių dėka bus atsiradęs ne vienas lig tol skai-

tytojui nežinomas kūrinys apie Lietuvą.

Antologija suskirstyta į skyrius chronologine amžių eile. Pirmiausia eina Ankstesnieji amžiai (13-15 amž.). Visi šio skyriaus vertimai padaryti A. Tyruolio. Čia randamos ištraukos iš Eilutės Livonijos kronikos ir kuryba ano meto vokiečių, austrių, prancūzų poetų, daugiausia asmeniškai dalyvavusių kryžiuočių rengiamuose žygiuose į Lietuvą. Duota taipgi anglų poezijos tėvo Geoffrey Chaucer (1340-1400) "Kenterberio pasakojimų" ištrauka, kur minima Lietuva.

Humanistinio amžiaus puslapių apima 16 ir 17 šimtmečius. Tai įvairių tautų poetai, daugiausia apie Lietuvą rašiusieji lotynų kalba, kaip buvo įprasta tuo metu. Šio skyriaus beveik visi vertimai yra padaryti dr. A. Rukšos. Romantizmo amžiuje (18-19 šimt.) lenkų, vokiečių, rusų ir italų poetai taipgi dainuoja apie Lietuvą, jos temomis sukurdamai pasaulinės reikšmės kūriniai. Čia minėtini šie autoriai: Adomas Mickevičius, Julius Slovackis, J. Kraševskis, M. Lermontovas, ir kt. Šio skyriaus autorių lietuvių kalbon vertėjai: V. Mykolaitis — Putina, J. Jonila, A. Dulskis, St. Meringis, St. Dagilis, B. Sruoga, A. Valaitis, A. Tyruolis, St. Santvaras, J. Tamulis.

O jau naujosios laikų (19 ir 20 amž.) pasipila visa srovė latvių, rusų, vokiečių, žydų, lenkų, amerikiečių, prancūzų, suomių, estų, gudų ir ukrainiečių, net brazilų poetų, rašiusių apie Lietuvą. Visų jų posmai pilni yra meilės ir ilgesio tam kraštui, kurių vieniems jis buvo gimtasis, kitiems tik iš pasakojimų ar literatūros pažintasis, bet visiems jis nepaprastas ir brangus kūrybos šaltinis. Tiesiog ne kartą jaudinančiai skamba jų žodžiai apie Lietuvą, kaip va ir žydų poeto Leiba Neidus (1890-1918):

Lietuvos negalėčiau užmiršti niekada,

Kai svetur dar labiau ją mylėjau.

Neįveiktų tos meilės nė vienas, Neišrautų to ilgesio švento...

Arba ir vėl šių dienų vieno iš ryškiųjų vokiečių poeto Johannes Bobrowski (1917-1965) žodžiai apie lietuvišką šulinį:

Mano keliai iš smėlio, dangus viršum gluosnių miškelio. Ei, svirtie, pakilk. Mane permerk žeme.

Antologijoje randame 53-jų įvairių tautų poetų kūrybos, liečiančios Lietuvos istoriją, gamtą, žmones, užgriebiančios Lietuvos žemės specifines nuotaikas, būdingas jos bruozus, jos tragiškai lyrišką portretą. Prie kiekvieno autoriaus puslapio antologijos redaktorius duoda trumpą to ar kito poeto apibūdinimą, jo biografinius bei bibliografinius duomenis.

Kas be ko, pasitaiko, sakytume, ir tam tikrų techniškių neapsižiūrėjimų: Adomo Mickevičiaus "Pono Tado" ištrauka pakliuvusi į Julijui Slovackiui skirtuosius puslapius. Antologija įvairiais atžvilgiais įdomi, išgytina kiekvienam literatūros ir šiaip knygos bičiuliui.

• **ACEN NEWS**, January — February 1970 m. No. 144. Tai daugiau politinio pobūdžio žurnalas, leidžiamas Europos Pavergtų tautų asamblėjos — Assembly of Captive European Nations (ACEN), žurnalo adresas: Press Bureau of ACEN, 29 W. 57th

St., New York, N.Y. 10019. Metinė prenumerata 3 dol.

Žurnalas yra politinis — informacinio pobūdžio, kuriame laikas nuo laiko užgriebiamos ir lietuviškos temos, pateiktos daugiausia pačių lietuvių. Politinio sektoriaus informacija čia būna pakankamai tiksli, bet jau toli g ažu nepakankama, kai politikai manosi galį eiti ir kultūrinį ambasadorių pareigas. Aki vaizdus pavyzdys yra ir šiame numeryje, kur Vytautas Vaitiekūnas savo straipsnyje "Focus on Lithuania", kalbėdamas apie lietuvių literatūrą, prisimena iš mirusių Donelaičių, Maironį, Zemaite, Vaižgantą, Putiną, Krėvę, Šeinių, Sruogą, Kiršą, iš gyvųjų tik Aistį, Brazdžionį ir Miškinį. Iš kelių suminėtu dailininku, pats "jauniausias" yra Jonynas. Muzikų rasti tik mirusieji, o ir tie "jauniausieji" gimę 1896 met. (Karnavičius ir Banaitis). Iš mokslininkų vėl tik praeitis — jų eilėje pats jauniausias 1893 metais gimęs (ir jau miręs) Kazys Pakštas.

Šitokios kitataučiams kultūrinės informacijos akivaizdoje taip ir norėtųsi autoriaus politiko paklausti: tai kas mes pagaliau esame — gyva ir kūrybinga tauta, ar tik kokia baigianti išmirti, nei dabarties, nei ateities neturinti gentis?

Negi informatorius apie mūsų literatūrą šiandien tegali pasakyti, kone tik tiek, kiek dar prieš kokia 40 metų mokytojas jam gimnazijoje galvon įkalė? Negi apie lietuvių mokslininkus kalbėdamas, jis plunksną turi sulaužyti, priėjęs vos prie Pakšto pavardės? Negi politikas informatorius buvo užsimerkęs visus praeitus metus, kad nepastebėtų, kiek tų mūsų pačių jaunųjų mokslininkų susirinko į savo mokslo ir kūrybos simpoziumą Chicagoje, kurių pavardės jau plačiai žinomos ne tik Lietuvių Bendruomenėi, bet ir Amerikos mokslo institucijoms.

Jeigu jau tokia grynai pagrabinė ir nuotrupinė kultūrinė informacija, tai geriau šitokios svetimoms visai neikišti, kad jie nesusidarytų nuomonės, jog mes patys savo tautos potencialą dabartį ir ateitį iš gyvenimo ir iš istorijos puslapių jau esame išbraukę.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, 1970 m. vasario mėn. Nr. 2. Tėvų jėgų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redaktorius Juozas Vainys, S.J. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th

RUGSĖJO ŠEŠTADIENIS

premijuotas romanas

BIRUTĖ PŪKĖLEVIČIŲ

Draugo premijuoto Birutės Pūkėlevičienės romano viršelis, pieštas Kazio Veselkos.

St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata 5 dol.

Redaktoriaus vedamasis "Ar jie besuprantami mums?" Vasario 16-tos proga užgriebia aktualų kartų skirtumo ir kartų susikalbėjimo klausimą. Rašto baigimnės eilutės tokios: "Kiekviena karta yra skirtinga ir skirtingus dalykus pergyvena. Pergventi liūdini ar linksni įvykiai greitai nesislyja, jie ilgai pasilieka. Plyšys tarp kartų buvo ir bus, bet jo nereikia gilinti ir platinti. Į tą plyšį dėkime supratimą, įvertinimą ir pagarbą, tada jis nebus toks gilus". Duodama ištrauka iš B. Markaičio, S.J. pamokslų, pasakymo mokslo ir kūrybos simpoziumo proga. Tiesiamos kardinolo Suenens interviu mintys apie Bažnyčios vienybę po II Vatikano susirinkimo. Naujų eilėraščių puslapių duoda Marija Saulaitytė. Apie ateistų rašo Anicetas Tamošaitis, S.J. Daug įdomios medžiagos paberta atskirų temų įprastinius skyrius. O labai aktualūs kalbos klausimai sprendžiami naujame, tik šiemet pasirodžiusiame "Gimtojo žodžio" skyriuje. Skelbiamas ir "Laiškų Lietuviams" straipsnio konkursas: suaugusiems tema — Kurio keliu pasukti į kūrybingą ir vieningą darbą? Jaunimui tema — Jaunimas dabartyje ir ateityje.

• **TECHNIKOS ŽODIS**, 1969 m. Nr. 5-6. Vyr. red. G. J. Lazauskas, 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101. Administracijos adresas: A. Pargauskas, 66 43 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 5 dol., studentams — 2 dol.

Šio numerio straipsniai: Simpoziumas: PLIAS uždaviniai ir veiklos apimtys; Dabarties ir ateities geležinkeliai; medžiaga suri-

šimui; Lietuvos kartografijos klausimu; Aviacijos pažanga; Lietuvių patentai. Arch. J. Kova — Kovalskis; Kritulių pasiskirstymas Lietuvoje; Pramonės vystymosi kryptys.

• **MŪSU VYTIŠ** 1970 m. sausio — vasario mėn. Nr. 1. Skautiškos minties žurnalas. Bronius Kviklys rašo apie akademinę skautiją vakar ir šiandien. Duodama Algio Lapšio ir Viktorijos Aglinskaitės eilėraščių. Minčių akademinių skautų sąjūdžio skyriaus veiklos klausimais pasitaria Liūtas Grinius. Apie moterų kovą dėl lygių teisių rašo Virginija Sabaliūnaitė. Duodama skautų akademikų šiandieninės veiklos apžvalga, nuotraukos ir kt.

"Mūsų Vytį" redaguoja Ramunė Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administratorius Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Žurnalo metinė prenumerata JAV ir Kanadoje 5 dol., Anglijoje — 1 sv. kitur — 2 dol.

• **SEJA**, 1969 m. Nr. 4. Leidžia Varpininkų leidinių fondas. Redaguoja Liudvikas Smulkštys, 2523 West 69th St., Chicago, Ill. 60629; administruoja J. Urbelis, 1649 N. Broadway, Melrose Park,

MOVING

Perkrauste baldus iš arti ir toli. A. BENIULIS Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY IR MĖGEJAMS

Daug sutapysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis upatingai progai. Pinau užtaigų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS 3314 West 63rd Street Chicago, Illinois 60629 Telef. PROspect 6-8998

HIGHER INTEREST ON SAVINGS

6% PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$1,000. OR MORE, 1 YEAR MATURITY

PASSBOOK AND CERTIFICATE SAVINGS INSURED TO \$20,000

Interest is compounded daily and paid quarterly on all accounts. Standard Federal pays the highest legal rate of interest on all savings. Deposits received by the 10th of any month earn from the first of that month. Deferred Income Certificates are available at rates of 6% and 5 3/4%.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago ASSETS OVER \$141,000,000. RESERVES OVER \$12,400,000.00 (more than twice the legal requirements) 4192 Archer Avenue at Sacramento Chicago, Illinois 60632 VI 7-1140 HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M. - 5 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M. - 4 P.M. • Sat. 9 A.M. - 12 Noon • Wed. Closed

Ill. 60160. Žurnalas "Seja" išeina 4 kartus per metus. Metinė prenumerata 5 dol.; šio numerio kaina 2 dol.

Naujas 88 psl. "Sejos" numeris skirtas žymiajam mūsų valstybininkui Mykolui Slezevičiui, minint 30 metų sukaktį nuo jo mirties. Duodamas platus Slezevičiaus minėjimo Chicagoje aprašymas, pluoštas buvusių bendradarbių atsiminimų, o atskiri autoriai dar rašo apie Slezevičių, kaip lietuvių demokratijos vadą, kaip teatro mylėtoją, jaunuomenės draugą, teisininką ir užsienių reikalų ministrą.

• **SVECIAS**, 1969 m. lapkričio — gruodžio mėn. Nr. 6. Lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis. Atsakingasis redaktorius yra senj. kun. Adolfas Keleris. Faktinasis redaktorius — senj. kun. Ansas Trakis, 6620 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Fricas Slensteris, 28 Bremen 20, Kurt-Schumacher-Allee II, Etage 4, Wohnung 7, W. Germany. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje 4 dol., Anglijoje ir Australijoje 1 ir pusė svaro, Vokietijoje 8 DM. Atskiras numeris Amerikoje 60 centų.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083 PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% 4 3/4%

Mokamas už Vieną Mėn. Certificate sąskaitas Minimum \$5,000.00

NAUJAS SUKŲTAS DIVIDENDAS MOKAMAS DVI MĖNESIAMS SUKŲTAS. PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausią pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą nuo 9 iki 6 val. sekmd. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

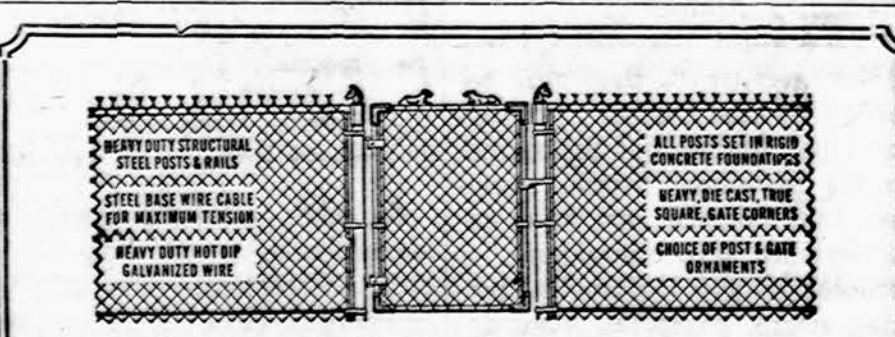

LUIZ AUTO REPAIR

6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629

TELEF. — 436-3699

KAROSERIJOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAŽYMO DARBAI. Atliekami tiksliai ir nebrangiai. Savininkas Aloyzas A. Kunikas

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters)

vandens nubėgimui. Nerūdija ir nereikia dažyti.

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

STOGELIAI

DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus konstrukcijos.

Naujausi žieminiai balto emalo ir "stainless steel" langai. FORMICA KABINETAI

KOSTAS BUTKUS

Telef. — PROspect 8-2781

KULTŪRINĖ KRONIKA

Jaunimo liuanistinių rašinių konkursas

Dienraštis DRAUGAS, norėdamas mūsų jaunimą paskatinti labiau domėtis lietuviškais reikalais, šiais 1970 metais skelbia

Jaunimo liuanistinio rašinio konkursą.

1. Rašinio konkurse gali dalyvauti visi liuanistinių mokyklų septintojo ir aštuntojo skyriaus mokiniai ir visi aukštesniųjų liuanistinių mokyklų moksleiviai.

2. Pradžios mokyklų mokiniams rašinių temos: Ką privailau daryti, kad būčiau geras lietuvis; Ką aš žinau apie Lietuvą; Kuo aš galiu padėti Lietuvai.

3. Aukštesniųjų mokyklų moksleiviams temos: Kokiai lietuviškai organizacijai norėčiau priklausyti; Lietuvis rašytojas, kurį labiausiai mėgstu; Lietuviška knyga, kurią skaityčiau antrą kartą.

4. Kiekvienas mokinys pasirenka savo grupės vieną temą, ją parašo mokykloje ir įteikia mokytojiui, kuris iš visų atrenka tris rašinius.

5. Atrinktas rašinys prie mokytojo įdedamas į voka, užlipinamas ir siunčiamas šiuo adresu:

Jaunimo rašinių konkursui, 4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Rašinio pabaigoje parašoma pavardė, mokyklos pavadinimas, skyrius ar klasė. Ant voko užrašomas pilnas adresas, skyrius ar klasė.

6. Konkurso komisija, perskaičiusi rašinius, atrenka iš kiekvienos grupės po septynis rašinius, kurie premijuojami: jaunesniųjų grupėje 50 dol. pirmoji premija, trys premijos po 25 dol. ir trys premijos knygomis; vyresniųjų grupėje 75 dol. pirmoji premija, 35 dol. — antroji, 30 dol. — trečioji, 25 dol. — ketvirtoji ir trys premijos knygomis. Rašiniai be atskiro susitarimo gali būti atspausdinti DRAUGE.

7. Rankraščius siųsti iki šių metų birželio 15 d. (pašto antspaudas). Premijos skelbiamos ir įteikiamos mokslo metų pradžioje — rugsėjo mėnesį.

8. Sudaromos dvi konkurso juri komisijos: viena — pradžios mokyklų mokiniams, antra — aukštesniųjų mokyklų mokiniams. Kiekvienoje komisijoje bus vienas iš Draugo redaktorių ir po pora redakcijos kviestų asmenų.

• Skulptorius Petras Vaškys ir šiais metais buvo pakviestas ir dalyvauja "Craftsmen 70" parodoje Philadelphiaje, kuri buvo atidaryta š.m. kovo 6 dieną Civic Center patalpose.

Parodoje dalyvauja 30 kviestinių pasižymėjusių menininkų ir 130 naujųjų talentų. Išstatyta daugiau kaip 500 dailės darbų.

Petras Vaškys gražiai pasirodė su 24 dailiosios keramikos darbais kviestųjų dailininkų skyriuje.

Philadelphia lietuvių turėtų aplankyti šią parodą ir pasidžiaugti mūsų skulptoriaus darbais.

Paroda uždaryta balandžio 19 dieną.

• Dėmesio vertas naujas katekizmas vokiečių kalba. Vakarų Vokietijos katalikų Herderio lei-

dykla Freiburge išleido naują katekizmą vokiečių kalba pavadinimą "Glauben, leben, handeln" — "Tikėti, gyventi, veikti". Naujasis katekizmas, turintis 300 puslapių, siekia perduoti krikščionybės mokslą, pritaikintą dabarties laikų realybei. Kiekviename katekizmo skyriuje duodama trumpas tikėjimo tiesų aiškinimas moderniomis sąvokomis ir atitinkami klausimai, kaip šias tiesas vykdyti gyvenime. Be to gilesniam supratimui pateikiama taip pat ir įvairių dabarties ir mirusių žmonių asmenų, kaip popiežiaus Jono 23-ojo, šv. Arso klebono Vianney, šv. Tomo Akviniečio, Pasqualio ir kitų bei krikščionių Luther King, Sartre, Cesare Pavese ir kitų atsakymus. Katekizme plačiai naudojama šv. Raš-

to, Vatikano II-jo susirinkimo, Jungtinių Tautų chartos, Talmudo ir Korano citatos. Katekizmo tikslas yra skatinti visus gyvenanti krikščioniškai kiekvienoje gyvenimo situacijoje, kaip tai ryškiai nusako katekizmo žodžiai: "Aš nesu Kristupas Kolumbas ir negaliu iš naujo atrasti Amerikos, bet aš neriu eiti ieškoti tiesos ir tai tiesai aš noriu pašvęsti visą mano gyvenimą, visas savo jėgas, ir visą savo laiką..."

• "LITHUANIA 700 Years", pernai išleisto informacinio leidinio apie Lietuvą, antroji, pataisyta laida, 458 psl. Manyland Books, New York. Knyga išleista Lietuvos Nepriklausomybės fondo (pirm. E. Cekienė) pastangomis. Redagavo dr. A. Gerutis. Šalia redaktoriaus dr. A. Geručio įvadą ir prof. R. Sealy išangos, toliau seka penkių autorių straipsniai: dr. J. Puzino (Lietuvių tautos kilmė), J. Jasko (Lietuva iki pirmojo pas. karo), dr. A. Geručio (Nepriklausomoji Lietuva ir okupuotoji Lietuva), A. Budreckio (Lietuvių pasipriešinimas 1940-52 ir Laisvinimo pastangos užsieny) ir St. Lozoraičio (Lietuvos išlaisvinimo galimybės). Pabaigoje skelbiama bibliografija ir žinios apie autorius su jų nuotraukomis. Knyga užsąkoma: "Manyland Books", Inc., 84-39 90th St., Woodhaven, N.Y. 11421. Jos kaina — 12 dol.

• Okup. Lietuvoj kilo didelis susidomėjimas tarptautine esperanto kalba — teigia A. Mekys "Tarybinio Mokytojo" laikraštyje (vasario 11). Lietuviai gausiai dalyvavę tarptautiniame esperantininkų susitikime Leningrade 1969, tradicinėje 11 Pabaltijo stovykloje Estijoje, dar jaunųjų stovykloje Karpatoose ir 54-me tarptautiniame esperantininkų kongrese Helsinkyje. Lietuvoje išmokyti esperanto kalbą padeda Mokytojų namų esperanto klubas Vilniuje.

Šiais metais, vasarą, 12 tradicinė Pabaltijo esperantininkų stovykla rengiama Lietuvoje. Skatinama greičiau tos kalbos išmokti.

Kiek žinoma, 1941 m. sovietams vykdant išvežimus iš Lietuvos, į nelaimingųjų sąrašus buvo patekę ir nemaža nepr. Lietuvos esperantininkų.

• Keli parstaruoju metu okup. Lietuvoje pasirodė leidiniai: "Velniai", išleisti 25.000 egz. tiražu, kur pateiktos 1966 m. mirusiųjų dailininko A. Zmuidzinavičiaus žinomos vėlinių kolekcijos. Dailininkas juos pradėjo rinkti nuo 1906 m. ir leidiny paskelbta 100

KONKURSAI, KRITIKA IR PREMIJUOTASIS

Atkelta 4 psl.

šaukimo misija. Ir neretai menininkas greičiau ryžtasi pateikti i beprotnamį, kaip lietuvių Čiurlionis, arba nusizudyti, kaip olandų van Gogh, negu išduoti savo kūrybinį credo arba nusilenkti grubiai gyvenimo realybei. Muzikas, dailininkas ar rašytojas gyvena nerealių vaizduotės vaidinių poveikyje, savo pačių sukurta fantazijos pasaulyje, nes kūrybinis procesas smegenyse vyksta be pertraukos, net ir poilsio metu. Žmonės, daiktai ir aplinka kūrėjui tėra manikėnai, kuriems kūrėjas uždeda idealųjį svajonių rūbą. Netenka stebėtis, kad dažnai kūrėjas pasimeta, praranda kasdienybės nuovoką, nebeatiskiria tikrovės nuo fikcijos, ir taip betiksliai žūsta. Pvz. anglų Šekspyro laikų dramaturgas Christopher Marlowe mirė, sulaukęs vos 29 metų, nuo draugo špagos, kurios smaigalys žaidžiant pataikė į akį ir išlindo pakaušyje, geriant stiklais ir stalais besiliejančią vyną. Rusų poezijos genijus Aleksan-

dras Puškinas žuvo dvikovo 37 metų, gindamas savo žmonos garbę, kuri buvo žinoma kaip pigi dvaro koketė. Levas Tolstojus pačiame viduržiemėje išbėgdamas basas ant sniego ir ledo, kad sušaltų, nes jį degindavęs nepaprastas karštis, ir tik tamai jėga jį grąžindavę namo.

Kūryba yra nuolatinė kančia, kova su viskuo ir visais, įskaitant ir save, tragiškai svaiginantis troškuly to, ko žemėje nėra. Todėl atleiskite kūrėjui, jeigu jis praidamas nemato savo draugo, nes ir Dostojevskis neatpažindavęs i kambarį įėjusios savo žmonos.

Nesistebėkite, kad rašytojas minioj jaučiasi vienišas, o skurde — turtingas. Svarbu, kad jis būtų gyvas. Linkėkime jam kūrybinės gyvybės. Linkime kūrybinės ugnes kiekvienam kūrėjui, linkime jos šios dienos laureatui Bironiui Pūkelevičiui. Kol bus gyvas mūsų kūrėjas, tol bus gyva ir mūsų tauta.

velnių rinkinys. Straipsnių santrauka, ir iliustracijų sąrašas pateiktas rusų, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis.

Vilniuje išleista ir eilė grynai partinio, agitacinio turinio knygų ir kiekvienos jų tiražas — nemažiau kaip po 10.000 egz.

(Kyla klausimas — kiek tūkstančių tų leidinių teks išmesti i šiukšlyną? — E. Inf.)

Šioje srityje galima paminėti J. Drabkinos "Baladę apie bolševikų pogrindį" ar ukrainiečių rašytojo J. Janovskio romaną "Raiteliai", pirmą kartą išleista 1935 m., kur pasakojama apie komunistų įsigalėjimą Ukrainoje. Romaną vertė St. Dabušis.

"Maironio... Pavasario balsu" Vilniuje išleista 12-ji laida. Josios tiražas 30.000 egz.

Dar išėjo ir Jurgio Baltrušaičio eilėraščių rinkinys, rusų kalba, pavadinimas "Medis ugnyje". Čia surinkti poeto J. Baltrušaičio rusų kalba parašyti eilėraščiai iš knygų "Žemės laiptai" (1911) ir "Kainų takas" (1912). Elta.

• Neseniai okup. Lietuvoje pastatytas ir leistas rodyti ir Sovietų Sąjungos respublikų žiūrovams, filmas "Ave, vita" (rež. ir statytojas A. Griekvičius) yra 31

—sis vad. meninis, ilgametražinis filmas. Taigi, Vilniaus kino studija tiek filmų sukūrė per daugiau kaip 25 sovietinio valdymo metus, vidutiniškai vos vieną filmą per metus (kartais jų skaičius siekdavo ligi 3-4). Režimėnė spauda nurodė, kad "Ave, vita", tai — apmąstymai apie gyvenimo vertę ir prasmę, apie pilietišumą... Svarb. vaidmenyse: Klaipėdos Dramos teatro aktorius V. Paukštė, B. Babkauskas, be to, dar M. Mironaitė, E. Bajorytė ir kiti.

• EGLUTE, 1970 m. kovo mėn. Nr. 3. Laikraštėlis vaikams. Redaguoja ir leidžia Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys, Putnam, Conn. Redakcijos ir administracijos adresas: Eglutė, Immaculate Conception Con., Putnam, Conn. 06260. Metinė prenumerata 5 dol.

GELES
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitoms progoms
GUZ AUSAUK
Beverly Hills Gėlinyčiai
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

HIGH RATES
Paid Quarterly

5% PASSBOOKS \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN	6% \$3,000 minimum 2 YEAR CERTIFICATE
5 1/2% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE	5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

Savings Insured to \$20,000
Highest reserves
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perką pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
J. LIEPONIS
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vtk.

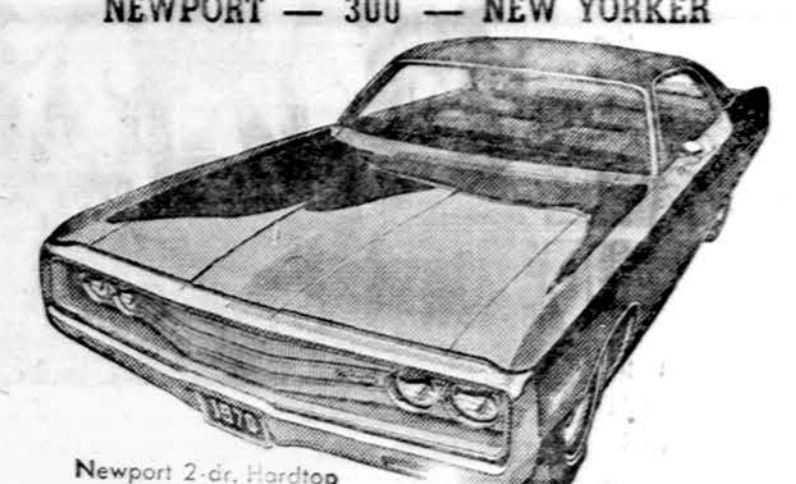
FRANK ZAPOLIS
10% — 20% — 30% pigiau mokėti už apdraudą nuo ugnies ir automobilių pas
3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas — įvairių atstumu —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNOS (LACKAWICH) 2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213 2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672	POVILAS J. RIDIKAS 3254 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911
PETRAS BIELIONAS 4948 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572	JURGIS F. RUDMIN 3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1138-1139
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. Lituanica Ave. Tel. YARds 7-3401	VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

1970 Chrysler Newport
Kaina nuo \$2,995.00
NEWPORT — 300 — NEW YORKER

Newport 2-dr. Hardtop
BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 Archer Ave. — Phone VI 7-1515

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
— TĖVAS IR SŪNUS —
MARQUETTE FUNERAL HOME

THREE MODERNISKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
Savininko
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklų Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorai
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi

Mutual Federal Savings and Loan
Since 1905

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Tel. 847-7747

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan
Since 1905

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE. 2 YEAR MATURITY	6% PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$7,000. OR MORE. 1 YEAR MATURITY	5 3/4% PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE. 6 MONTH MATURITY	5 1/4% PER ANNUM
REGULAR PASSBOOK ACCOUNT Paid and Compounded Quarterly Rate effective Apr. 1, 1970	5% PER ANNUM

NOW INSURED TO \$20,000

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

GAVĖNIO RIMTIS

„Giedra“ yra viena iš veiklesnių Chicagoje veikiančių moterų organizacijų. Jos narys galima sveikinti už daugelį nuveiktų ar tebeplanuojamų darbų. Tačiau pats prasmingiausias, ir dabar jau virtęs tradicija, yra priešvėlykinių moterų susikaupimas — rekolekcijos. Jau net 17 metų prabėgo nuo tų pirmųjų, kai kun. J. Borevičius, S.J. ir dvi pasiryžusios giedrininkės jas pradėjo. Viena žiežirba uždegė kitas, ir kas meta lankančiųjų skaičius didėjo.

Šiais metais kovo 19, 20, 21, 22 d. Tėvų Jėzuitų koplyčia galėjo vėl džiaugtis moterų gausumu. Kas vakarą rekolekcijos sutraukė apie 100 narių ir svečių. Šv. Mišių auksa yra pirmas ir būtinas žingsnis pajusti Kristaus artumą mūsų gyvenime. Jas kas vakarą atnašavo rekolekcijų vedėjas kun. J. Juozavičius.

Trijų vakarų konferencijos

Ketvirtadienio vakarą pamokslininkas pateikė kelias mintis. „Dievas, visata ir mes“. Poezija dvelkia sakiniui ramumu veikė klausytojus. Užsibaigus šv. Mišioms, visa koplyčia įtęsi pakopai arčiau prie Dievo ir laukė vėl antrojo pamokslų. Klausytojos buvo paliktos testui rekolekcijas savo namų pastogėse, nes pamokslininkas pradėjo išpažintį klausymą.

Penktadienio vakaro tema: „Mūsų santykis su Dievu ir artimu“. Santykį su Dievu ypatingai gražiai išryškino, pasiremdamas evangelijų žodžiais. Santykį su artimu paliko pačiai savo gyvenimu įrodyti ir apgalvoti.

Šeštadienio vakaro konferencija buvo parinkta ir taikoma tik moterims. Tema: „Moteris gyvenimo kelyje“. Čia lyg ir metė kiekvienai klausytojai pareigos šūkį: „Kokios moterys — toks ir pasaulis. Duokite gerų motinų, gerų šeimų...“

Lauka platesnio minčių nagrinėjimo

Kelias į gilesnį susikaupimą negali būti pasiekiamas tik 5-10 minučių pamokslėliu. Tiek daug su sikaupusių moterų skirstėsi meno riai į namus, vis tikėdamos platesnio, prasmingo minčių nagrinėjimo.

Gavėnios giesmės ypatingai darniai ir šiltai praskambėjo koplyčios skliautuose. Balsingu dainininkių ir giesmininkių šioje organizacijoje tikrai nestokoja.

Džiugu, kad kas vakarą koplyčia buvo pilna, kad eilės stovėjo prie klausyklių ir eilės artinosi Ji priimti. Nuosirdi padėka rengėjoms, kurios kas meta rekolekcijas ruošia. Tikiu, kad visos išsinešė mintį — sugebame palikti namus ir rūpesčius, ieškome nors kartą metuose būti arčiau prie Kristaus, kad Jo prisikėlimą pilniau suprastumėm.

Bendri pusryčiai

Po šv. Mišių sekmadienio rytą Jaunimo centre susirinko per 50 moterų bendriems pusryčiams.

Pirm. J. Valdienė trumpu žodeliu pasveikino susirinkusias ir pristatė buv. vyr. giedrininkių pirmininkės, sėdinčias prie pavarosio gėlių išpuošto stalo: A. Pr. Baltuonis

GAILUTĖ VALIULIENĖ

Rūgytė, E. Vilimaite, E. Palio-
kienė, E. Breimerienė ir Rimą
Pakeltytę.

Pakviesta tarti žodį, E. Vilimai-
tė paskaitė tos dienos rimčiai tin-
kamą straipsnelį iš „Draugo“ —
kun. dr. J. Prunskio pasakojimą
apie vieno britų kultūrininko ieš-

kojimą ir susiradimą tikro kelio
į katalikybę.

Taip pat pusryčių metu E. Vi-
limaitė kreipėsi dalyvės prie-
progos paremti finansiniai mū-
sų atstovė Birutė Šlepetytė —
Venskuvių Pasaulio katalikų
moterų unijoje.

Malda prieš pusryčius sukalbė-
jo kun. J. Juozavičius, o po pus-
ryčių kun. J. Borevičius, S.J.

Zmogaus ir gamtos draugystė mene

Pr. Baltuonio parodos Toronte proga

Kanados Lietuvių katalikų mo-
terų draugijos Prisikėlimo parapi-
jos skyrius suruošė parapijos sa-
lėje montreališko *Prano Baltuo-*
nio skulptūrų parodą. Atidaromąjį trumpą žodį tarė sky-
riaus pirm. A. Kuolienė, pater-
nei kalbai pasakyti pakviesama
KLKMD centro valdybos pirm.
dr. Ona Gustainienė.

Meno supratimas

Kalbėtoja susirinkusiems (apie
50 asmenų) priminė, jog Pr. Bal-
tuonis daugeliui torontiešių jau
žinomas, nes jo kūrinių buvo iš-
statyti prieš vienerius metus.

Pr. Baltuonis jau ilgus metus
kuria skulptūras, naudodamas
specialias medžių šaknis, išgrie-
btas iš vanilės, angliška vadinama
„drift-wood“, o taip pat iš-
sikastas ir iš miškų. Jis parodoje
savo darbus pirmą kartą išstatė
1967 metais paskatintas dail. K.
Žoromskio. Pirmoji paroda buvo
si surengta Montrealyje drauge

su kitais lietuviais menininkais.
Jis buvęs pastebėtas ir įvertintas.
Tada gavęs pakvietimą savo kūri-
nius išstatyti Place Villa Marie
pasaulinės parodos metu. Po to
pakviestas dalyvauti parodoje gar-
sioje Place Bonaventure, Montre-
alyje. Vėliau parodos sekios Bos-
tone, New York'e, Chicagoje bei
Toronte. Jis yra parodomis anga-
žuotas abar Čikvelando ir Wa-
terloo universitetų.

Anot „Allin“ seselės Merce-
des, dažnai kūryba žūvų staili-
ka nepagauna. Juo labiau eili-
niam stebėtojai tikrąjį kūrinių
vertę (ypač jo mintį) kartais nei-
sunkoka suprasti. Tik pakartoti-
nai stebint darbus ir detaliam
juos gilinantis, galima tikėtis gi-
lesnio supratimo.

Meną suprasti, jį pamilti rei-
kia ir asmeniškos kultūros, studi-
jų bei noro ir sugebėjimo domė-
tis žmogaus vidaus pasauliu.

Alfred Menessier yra pasakęs:
„Meno kūrinys turi išreikšti tai,

kas jaučiama sieloje ir nebūtinai
tą, ką mato akys“. Todėl ir ab-
straktas galis kalbėti į širdį, jeigu
toji kalba bus sielos kalba.

Vėl dail. seselės Mercedes žo-
diais tariant, menininkas yra žmo-
gus, turįs talentą surasti naujus
tiesos ir grožio aspektus. Jam yra
duota vizijos malonė, kokios kiti
žmonės neturi. Jam yra skirta ki-
tiems parodyti tokius dalykus, ku-
rių eilinis žmogus jokių būdu ne-
rastų. Menininkas randa formų,
linijų bei spalvų harmoniją.

Žymi pažanga

Menininkui nepakanka tik kū-
rybinės vaizduotės. Jis privalas
gerai žinoti ir meno darbo bei kū-
rybos techniką, privalas mokėti
sėkmingai naudoti darbo priemo-
nes ir t.t.

Pr. Baltuonis sugeba medžių
šaknims išvėpti gyvybę, meniškai
apipavidalinti, išgauti iš jų skulp-
tūras kurios žūvoms žavi lakia
švelnia linija bei formos subtilu-
mu. Jo pusiau abstraktinės skulp-
tūros išgyventos. Tai jau nebe-
sankos šaknys ar medžiai, bet
menininko paties vidinė nuotai-
ka.

Stebint parodą, paminėtina,
kad padaryta žymios pažangos,
kaip skulptūrose, taip ir pačiam
parodos suruošime. Jei seniau
jautėsi eksponatų perkrovimas,
tai dabar vyravo darni išstatymo

Pr. Baltuonis

Slidinčioja

estetika. Vienos skulptūros suka-
bintos ant sienų, kitos „ailiai iš-
sytos ant kelių, o kitų salė-
je pasagos pavilau.

Nuotaikingi kūriniai

O kūrinių meniškumas, jų api-
pavidalinimas ir suteikimas toms
akims meniško „gyvybingumo“
tiesiog pasigėrėtini. Daug kūrinių
buvo parduota.

Štai kelių kūrinių pavadinimų
ir jų nuotaikų aptarimas: Dir-
gentė — labai ekspresyvi skulp-
tūra; Svajonė — imponantiška
moteris, su šypsenėle veide; Ryt-
mečio malda — efektingai pakel-
tos į dangų rankos; Prieš vėją —
plaukai atmetti atgal, lietsargio
rėmai ir t.t.

Idomūs labai gyvulių ir pauk-
ščių bei gėlių pasauliai: Pelėda,
Pingvinai, Žuvėdra etc. Iš auga-
lių ir gėlių: Pakalnūtė (konvali-
ja), Grybai, Grybautojai ir t.t.

Skulptūrų kainos — tarp 35—
350 dol.

Po parodos atidarymo, visi da-
lyviai buvo pakviesti į gretimą
kavinę ir pavalinti kavute ir py-
ragais.

Pr. Alšėnas

Ištrauktas į sarašus

— Aš noriu vesti jūsų dukrą,
— sako vienas vyras žmonės sa-
vininkui.

— Gerai, palikite adresą, jei
nieko geriau neatsiras, mes pran-
ešime raštu.

Jūs vedęs?

— Liudytojau, jūs vedęs?
— Ne, ponas teisėjau. Aš tik
Sraigė taip atrodo.

Pavasarijant parke

Nuotr. V. Maželio

Dainos menininkės naujos knygos pristatymo proga

Jei nuskambėjus koncertinei
programai, net nepažįstami pub-
likos dalyviai veržiasi prie pro-
gramos atlikėjų, tiesdami padėkos
rankas, tai būna gyvas įvertini-
mas artistas, pataikiusio ir paga-
vusio publikos širdį.

Tolį įvykį teko stebėti kovo 8
d. Jaunimo centre Chicagoje, Lie-
tuvų moterų klubų federacijos
išleistas knygos „The Lithua-
nian Woman“ pristatymo proga
vakariene, po koncertinės dalies.
Ją išpildė buv. Lietuvos operos
solistės Alė Kalvaitytė-Velbasie-
nė ir Iz. Blaudžiūnaitė-Mote-
kaitienė. Malonu konstatuoti,
kad abiejų menininkių tikro pro-
fesinio pasiruošimo nepajėgė pa-
žeisti nei nepalankios Ameriko-
je gyvenimo sąlygos, nei laiko tē-
mė.

Abi solistės puikioj balsinėj
formoje, akompanuojant muz.
Manigirdui Motekaičiui, meistriš-
kai išpildė savo pasirinktas pro-
gai solo dainas ir duetus: bene
pirmą kartą Chicagoj išgirdome
jauno Kanados kompozitoriaus
P. Sopagos dvi nuostabaus gro-
žio bei jautrumo meno dainas —
„Tremtinys“ ir „Mylėk, Lietuvi“,
kurias išpildė sol. Iz. Motekaitie-
nė. Sol. Alė Kalvaitytė savo ga-
lingu, salėje netelpančiu operiniu
balsu jautriai išpildė Brahmo-
Kapinyne (vert. Motekaitienės)
yra pinigų, tai, ko gero, gali su-
ir savo brolio St. Kalvaičio kom-
ziedotuves nutraukti.

ponuotą „Serenadą“ — tėvynės
ilgesio motyvais (žodž. Motekai-
tienė). Tai irgi pirmą kartą čia
girdima puiki patriotinė daina,
verta nuolat girdėti mūsų minė-
jimuose.

Po solo dainų abiejų solistės
išpildė St. Gailevičiaus duetus:
„Tėvynės ilgesį“, „Zvaigždes“
ir Mendelssohno „Rudenį“ (vert.
Motekaitienės), ir priedui vėl St.
Gailevičiaus žaismingą „Laukiu
vis“.

Abiejų solisčių puikus susidai-
navimas, balsų jautrus muzikinis
balansas, aiški aktoriska tartis ir
tikras profesinis dainų perteikimo
bei išpildymo būdas — tai ir bu-
vo tas magiškas dainos žavesio
raktas, kuriuo solistės laimėjo
publikos širdį.

Tarp koncertinių numerių po-
etė Gražina Tulaukaitė-Babrau-
kienė pakalė pluoštą savo lyri-
kios. Visos menininkės buvo ap-
dovanotos rožių puokštėmis.

S.L.

Kasa ir žentas

— Kur-tu taip skubi?
— Atsiminiau, kad neužda-
riau kastos, o ten yra mano bū-
simas žentas.

— Ar tu juo nepasitiki?

— Pasitikiu, bet jei jis atida-
rys kassą ir pamatys, kiek tenai
Kapinyne (vert. Motekaitienės)
yra pinigų, tai, ko gero, gali su-
ziedotuves nutraukti.

Susirūpinta Indijos vaikai

Pagal anglosakų įstatymą,
tradicinis amžius vedyboms buvo
16 m. Dabar norima sumažinti
gimimų skaičių ir Indija pasi-
ruošusi pakeisti mergaičių am-
žių vedyboms nuo 15 m. į 18 m.
Taipgi planuojama vyrų am-
žių vedyboms pakelti nuo 18 m.
iki 21 m.

Tie pakeitimai reikštų 3 mili-
jonais mažiau kūdikių Indijoje
kasmet. Apie 21 milijonus kūdi-
kių gimsta Indijoje kiekvienais
metais, tuo būdu pridėdant 13
milijonų kasmet prie gyventojų
skaičiaus, kuris ir taip jau pasie-
kė 525 milijonus ir negali savęs
išlaikyti.

Dr. Chandrasekhar, sveikatos
ir šeimos planavimo ministeris,
bando sumažinti kūdikių gimi-
mų skaičių, o taipgi tikisi įvesti
aborto leidimo įstatymą.

Spartus gyventojų daugėjimas
yra pasaulio pirmoji problema.
JAV gyventojų skaičius, dabar
siekias 200 mil., pasieks 300 mil.
šio šimtmečio gale. Ar mes turime
pakankamai vietos kitoms 30
Chicagoms apie 2000 h.? klausia
amerikiečių didžioji spauda.

Egiptietė pasirenka Ameriką

JAV ir Egipto santykiai yra
šalti. Egiptiečiams JAV-ės yra
Izraelio sąjungininkės ir jų prie-
šas. 1967 m. Nasser nutraukė
diplomatinį santykius su JAV-
ėmis.

Tuo tarpu Nasser dukrė pasi-
rinko Kaliforniją savo medaus
mėnesiui.

Skamba paradoksiškai? Taip y-
ra. Nors egiptiečiai stengiasi šyp-
sotis Sov. Rusijai, bet vis tiek
lieka atsidavę amerikiečių kūr-
turai.

Egiptiečių mokyklose vaikai y-
ra mokomi anglų kalbos; netgi
pats Nasser prisivertė pagerinti
savo anglų kalbos žinojimą.

Buv. Lietuvos operos solistė, Iza-
bela Motekaitienė ir Alė Kalvaity-
tė Velbasienė

Aktyviai įsijungusios moterys į Balzeko muziejaus moterų vienatę: iš k. Mae Madsen, Adelė Zuniene, Judy Stoen, Eve Jerome ir Marlon Eisin.

Nuotr. J. Kasakačio